

Doiciméad Treorach chun Tacú le Turasóireacht Athghiniúna

Doiciméad Treorach chun Tacú le Turasóireacht Athghiniúna

1 Réamhrá

- 1.1 Ceann d'aidhmeanna na hardtailte cois cósta: Oidhreacht agus Turasóireacht (CUPHAT) INTERREG ba é an oibríocht píolótach samhail eile turasóireachta do na tailte arda cósta (ceantair arda atá suite intíre agus in aice le limistéir chósta a bhfuil móréilimh orthu) na hÉireann agus na Breataine Bige. Forbraíodh an treoirhionscadal le bheith ina shamhail a d'fhéadfadh ceantair ardtalún cois cósta eile a leanúint, go deimhin aon cheantar a bhí ag iarraidh samhail eile turasóireachta a fhorbairt a bhainfeadh leas as a oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha chun athrú dearfach eacnamaíoch, sóisialta, cultúrtha agus comhshaoil a chur i bhfeidhm.
- 1.2 Soláthraíonn an treoirhionscadal seo faisnéis faoin gcur chuige malartach a ghlac CUPHAT i leith na turasóireachta. Sonraíonn sé na gníomhaíochtaí a rinne an oibríocht, tionchar ár gcuid oibre agus na ceachtanna a foghlaimíodh. Ní airbheartaíonn sé gur cuntas cuimsitheach é ar conas a d'fhéadfaí cineál dearfach turasóireachta a fhorbairt i gceantair ardtailte cois cósta. Féachann sé le blas a thabhairt ar cad is féidir a dhéanamh, ag tarraingt ar na gníomhaíochtaí sonracha a rinneadh mar chuid den oibríocht.
- 1.3 Ba é bunaidhm na hoibríochta oibriú leis an smaoineamh ar thurasóireacht inbhuanaithe ach chuir béim mhéadaithe ar smointe na turasóireachta athghiniúna – laistigh de chleachtas turasóireachta murab é an saol acadúil – eolas ar ár ngníomhaíochtaí. Mar sin, tá sé mar aidhm ag an gcáipéis treorach seo roinnt samplaí praiticiúla a sholáthar den chaoi a bhféadfadh gníomhaireachtaí éagsúla cur chuige athghiniúna a chur chun cinn i leith na turasóireachta laistigh de limistéir nó cinn scríbe ar leith.

Foireann Tionscadail CUPHAT, Lúnasa 2023

2 Prionsabail na turasóireachta athghiniúnach

- 2.1 Tá an-tóir ar thurasóireacht athghiniúnach le dhá nó trí bliana anuas ach is coincheap é atá do-sheachanta agus, go dtí seo, nach bhfuil sainithe go leor. Ar leibhéal bunúsach, is rud é a fhéachann le dul níos faide ná turasóireacht inbhuanaithe. Cé gur féidir turasóireacht inbhuanaithe a cháineadh as ucht iarracht a dhéanamh pobail agus áiteanna a 'chothú' amháin, bíonn turasóireacht athghiniúna ag iarraidh áiteanna a athnuachan ar bhealach níos gníomhaí; i dtéarmaí a ngeilleagar, seirbhísí, cultúir, timpeallachtaí agus mar sin de.
- 2.2 Molann daoine eile (m.sh. an oibríocht INTERREG BEO) a oibríonn leis an smaoineamh ar thurasóireacht athghiniúna an gá atá le smaoineamh ar dtús agus ar an gcéad dul síos ar áiteanna mar thithe – agus sa dara háit mar chinn scríbe do chuairoteoirí. Ba cheart turasóireacht athghiniúna a thuiscint mar ghníomhaíocht ina dtugtar cuireadh go héifeachtach do chuairoteoirí isteach i seomraí suí daoine, agus nach raibh sé ach ceart go mbeadh pobail áitiúla ag súil le hiompar, cleachtais agus meas cuí uathu siúd a roghnaíonn cuairt a thabhairt. Feiceann a leithéid de pheirspicéacht nach bhfuil sa turasóireacht ach gné amháin i míreanna mearaí comhcheangailte níos leithne a chothaíonn fabraic, mothú agus beogacht áiteanna. Bhí a leithéid de thuairimí ag teacht le chéile ag siompóisiam CUPHAT i mBealtaine 2023, dar teideal '*Turasóireacht Oidhreachta: Tonnta a Dhéanamh Trasna Muir Éireann*', áit ar léirigh ionadaithe ó thionscadail INTERREG na Breataine Bige-Éireann le déanaí ar a dtaithí ar mhórthionscadail turasóireachta oidhreachta trasteorann a sheachadadh agus tháinig siad ar an gconclúid: "*Más áiteanna bríomhara, bríomhara iad ár bpobail a mbeidh daoine ag iarraidh cuairt a thabhairt orthu*".
- 2.3 Déanann turasóireacht athghiniúna iarracht freisin tuiscint éagsúil a fhorbairt don turasóir nó don chuairoteoir. Mothaíonn turasóir athghiniúna níos mó freagrachta i leith na n-áiteanna a dtugann siad cuairt orthu. D'fhéadfadh go dteastaíonn uathu cineálacha níos moille d'eispéiris turasóireachta, taithí a chuireann ar a gcumas 'dul faoi chraiceann' áit ar leith. Teastaíonn uathu nascadh le háiteanna, agus go háirithe lena sainiúlacht chultúrtha, shóisialta agus chomhshaoil. Thar aon ní eile, is éard

is turasóir athghiniúnach ann ná duine atá ag iarraidh rud éigin a thabhairt ar ais chuig na háiteanna a dtugann siad cuairt orthu, go deimhin níos mó a chur isteach ná mar a thógann siad as áit.

- 2.4 Tugann an méid thuas tuiscint leathan ar cad is brí le turasóireacht athghiniúnach ach tá spás ann fós chun brí an choincheapa a shainiú níos mine. Is gá freisin machnamh a dhéanamh ar a mhéid ba cheart go mbeadh turasóireacht athghiniúnach mar rud atá sainmhínithe agus faoi úinéireacht ar bhealaí éagsúla in áiteanna éagsúla. Sa chiall sin, ba cheart go mbeadh cur chuige na Breataine Bige nó na hÉireann maidir le turasóireacht athghiniúna difriúil ón gcur chuige a ghlactar i réimsí eile, mar Albain, Corn na Breataine nó ardtailte cósta na Fraince agus na Spáinne, mar shampla. Ar an mbonn sin, reáchtáladh Ceardlann Páirtithe Leasmhara ar Thurasóireacht Athghiniúna in Ollscoil Aberystwyth i mí an Mheithimh 2022. Mar thoradh ar an gCeardlann cruthaíodh sraith de 'Dréachtphrionsabail um Thurasóireacht Athghiniúnach faoin mBreatain Bheag Tuaithe' (Woods 2022) agus is iad seo a thug eolas, go ginearálta, don obair a rinneadh mar chuid den oibríocht CUPHAT (féach Tábla 1).

Dréachtphrionsabail um Thurasóireacht Athghiniúnach faoin mBreatain Bheag Tuaithe' (Woods 2022)

1. Is iad bunphrionsabail na Turasóireachta Athghiniúna ná **freagracht agus breisiúlacht**, ciallaíonn sé go bhfuil cuairteoirí **'ag fágáil áit níos fearr ná mar a d'aimsigh siad é'**.
2. Is cur **chuige iomlánaíoch í an Turasóireacht Athghiniúna, a chuireann le hathghiniúint eacnamaíoch, sóisialta, cultúrtha agus comhshaoil** áite. Sa Bhreatain Bheag Tuaithe, ba cheart go dtacódh Turasóireacht Athghiniúnach le hathghiniúint na feirmeoireachta inbhuanaithe, na bpobal agus na Breatnaise agus an chultúir, agus í a chleachtadh ar bhealach atá ag teacht le hathghiniúint gnáthóg agus tírdhreacha nádúrtha.
3. Léiríonn Turasóireacht Athghiniúna **na seacht Sprioc Folláine** sa Bhreatain Bheag, ag cur leis an mBreatain Bheag Rathúil, an Bhreatain Bheag Athléimneach, an Bhreatain Bheag Níos Sláintiúla, an Bhreatain Bheag Níos Cothroime, an Bhreatain Bheag de Phobail Chomhtháite, an Bhreatain Bheag atá Freagrach ar Dhomhanda, agus an Bhreatain Bheag a bhfuil Cultúr Beoga aici agus an Bhreatnais faoi Bhláth.

4. Tá Turasóireacht Athghiniúna **curtha in oiriúint do riachtanais agus tosaíochtaí áitiúla** agus léiríonn sé **freagracht i leith bealaí sainiúla den saol**. Is éard atá i gceist leis ná réitigh áitiúla, ní samhlacha 'a oireann do chách', agus oibriú le sócmhainní nádúrtha agus pobail atá ann cheana féin.
5. Baineann Turasóireacht Athghiniúna le 'tairiscint do chuartheoirí' arb iad is sainairíonna é **cáilíocht, fad saoil, inbhuanaitheacht agus uilechuimsitheacht**.
6. Tá níos mó i gceist le Turasóireacht Athghiniúna **ná radharcra**. Baineann sé le cuairteoirí taithí agus tuiscint a fháil ar an saol sa Bhreatain Bheag Tuaithe agus na naisc idir pobail agus nádúr. Tá Turasóireacht Athghiniúnach oideachasúil, le cuairteoirí ag foghlaim agus ag tógáil rud éigin uathu.
7. Baineann Turasóireacht Athghiniúna le **taispeáint ní insint**. Is éard atá i gceist leis ná caidreamh a chothú idir cuairteoirí agus pobail áitiúla, eispéiris thumoideachais a chruthú agus tomhaltas agus léirmhíniú faoi threoir áitiúil.
8. Cuireann Turasóireacht Athghiniúna le **tionchar dearfach an gheilleagair chuartheora ar shaol na ndaoine áitiúla**. Baineann sé le huasmhéadú caiteachais sa gheilleagar áitiúil, ag cruthú agus ag tacú le háiseanna a fhéadfaidh an pobal a úsáid freisin, agus ag tacú le lucht saothair oilte, inbhuanaithe agus comhcheangailte.
9. Tá Turasóireacht Athghiniúna **cothrom go geografach agus go séasúrach**, rud a sheachnaíonn drochthionchar potaí meala róphlódaithe. Is éard atá i gceist le Turasóireacht Athghiniúnach eispéireas cuairteora 12 mhí, rud a chruthaíonn caiteachas ar feadh na bliana agus sreabhadh seasta airgid do ghnólachtaí áitiúla, le tairbhí do gach cuid de Thuath na Breataine Bige.
10. Tá Turasóireacht Athghiniúna **cuimsitheach agus cuntasach do phobail áitiúla**. Tógtar Turasóireacht Athghiniúna trí chomhdhearadh, le rannpháirtíocht chuimsitheach pobail i mbainistíocht tionscadail agus i gcinnteoireacht.
11. Teastaíonn **bealaí nua le Turasóireacht Athghiniúnach chun tairbhí agus tionchair na turasóireachta a thomhas**, ag bogadh ar shiúl ó ghnáth-KPI; mar shampla, sástacht na gcónaitheoirí le turasóireacht a thomhas, ní sástacht na gcuariteoirí amháin, agus sástacht le poist sa turasóireacht a thomhas, ní hamháin líon na bpost a chruthaítear. Cuireann sé cáilíocht os cionn na cainníochta.
12. Éilíonn Turasóireacht Athghiniúnach **smaointeoireacht chomhcheangailte** i bpleanáil, margáíocht, forbairt gnó, seirbhísí poiblí agus soláthar bonneagair. Cuireann sé cur chuige nuálaíoch chun cinn a aimsíonn réitigh iomlánaíocha ar riachtanais cuairteoirí agus pobail, chomh maith le riachtanais an chomhshaoil nádúrtha. Baineann sé le comhoibriú agus i gcomhar le an

rialtas áitiúil, gníomhaireachtaí poiblí, soláthraithe turasóireachta agus gnólachtaí eile, bainisteoirí talún agus pobail áitiúla.

- 2.5 Sna codanna eile den doiciméad treorach seo, tugaimid breac-chuntas ar na bealaí inar bhain oibríocht CUPHAT úsáid as na prionsabail seo chun ár gcuid oibre san oibríocht a threorú, ag díriú ina dhiaidh sin ar na téamaí seo a leanas: turasóireacht athghiniúna a mhargú; rannpháirtíocht an phobail; eolaíocht saoránach; fiontraíocht turasóireachta agus forbairt pobail; úsáid na dteicneolaíochtaí digiteacha.

3 Margáíocht turasóireachta athghiniúnach

- 3.1 Ar bhonn an phlé i gcuid 2, tá sé soiléir go gcuimsíonn cur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta smaoineamh ar an turasóireacht ar bhealaí éagsúla maidir le: conas a dhéantar margáíocht ar chinn scríbe; na spriocanna agus na spriocanna a leagtar síos maidir le turasóireacht; comhleanúnachas 'táirge' na turasóireachta athghiniúna; an nasc idir turasóireacht agus seirbhísí eile laistigh de cheantair; an sainmhíniú ar thurasóir athghiniúnach.
- 3.2 Maidir le margáíocht na gceann scríbe, is gá breathnú ar na cineálacha teachtaireachtaí a chuirtear in iúl do chuairoteoirí ionchasacha. Ní mór d'fheachtais mhargáíochta a bheith in ann a chur in iúl go mbeidh turasóirí de chineál eile agus nasc de chineál éagsúil leis an áit ar a bhfuiltear ag tabhairt cuairte ar chuairoteoirí chuig ceantair a spreagann cur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta. Mar shampla, tá forbairt déanta ag an Oibríocht BEO ar an smaoineamh gur 'Yn Charthan ac yn Gyrchfan'/'Baile agus Ceann Scríbe' ar Leithinis Linne agus Uíbh Ráthaigh. Léiríonn an branda seo an smaoineamh go bhfuil cuairteoirí chuig an dá cheantar seo ag dul isteach i dtithe sínte na gcónaitheoirí áitiúla, le himpleachtaí ar an taithí a bhíonn acu ar na cinn scríbe sin. Tá branda eile forbartha ag oibríocht CUPHAT, ag díriú ar 'Cósta Ardtailte: Athbheochan, Fiosraigh'. Arís eile, tá braistint ann go n-iarrtar ar chuairoteoirí ionchasacha smaoineamh ar an ról gníomhach atá acu maidir leis na réimsí seo a fhiosrú (agus ní hamháin gníomhú mar chuairoteoirí éighníomhacha dóibh) agus iad féin agus na réimsí a bhfuil siad ag fiosrú iontu a athbheochan.
- 3.3 Soláthraíonn an dá shampla thuas dhá léiriú ar conas is féidir ceann scríbe a mhargú ar bhealaí beagán difriúil ar bhonn phrionsabail na turasóireachta athghiniúna. Níl iontu ach samplaí, sa chiall sin, agus bheadh sé de dhualgas ar chinn scríbe eile atá ag iarraidh cur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta a chur chun cinn a mheas cén cineál branda is éifeachtaí dá gceantar nó dá n-áit.
- 3.4 Tá gá freisin le feachtas margáíochta bunaithe ar chur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta chun féachaint cad iad na spriocanna agus na spriocanna cuí don fheachtas sin. Ag leibhéal bunúsach, cuireann cur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta béim ar líon na gcuairoteoirí a mhéadú amháin. Tá ró-thurasóireacht

turasóireachta eile a oibríonn go háitiúil, rud a d'fhág go ndéanfaí trasdhíol agus breisdhíol táirgí éagsúla. Mar sin, cuireann soláthraithe turasóireachta comhairle agus 'comhairliúcháin' ar fáil do chuartheoirí, as a dtagann méadú ar chaiteachas laistigh de limistéir, chomh maith le bealaí éagsúla chun cur ar chumas cuairteoirí naisc níos láidre agus níos éagsúla a fhorbairt leis na ceantair.

- 3.8 Ag tógáil ar an méid thuas, ní mór do straitéisí athghiniúna turasóireachta an nasc idir turasóireacht agus seirbhísí eile atá laistigh de na ceantair a mheas. Faoi láthair, tá straitéisí turasóireachta ann ina n-aonar agus ní bhíonn siad nasctha go láidir go leor le straitéisí forbartha eacnamaíochta ná le beartais agus straitéisí eile a dhíríonn ar sholáthar seirbhísí laistigh de cheantair ar leith. Tá an poitéinseal ag turasóireacht athghiniúna seirbhísí áitiúla a chothú agus fiú iad a athbheochan, ar féidir le cónaitheoirí áitiúla agus turasóirí araon úsáid a bhaint astu. I measc na samplaí a luadh bhí 'bus glas' áitiúil (faoi thiomáint ag gléasra hidreachumhachta faoi úinéireacht an phobail), atá ar fáil d'úsáid an phobail áitiúil i nGleann Ogwen, ach a thairgeann rogha taistil atá neamhdhíobhálach don chomhshaol do chuartheoirí freisin – agus an t-ioncam ag filleadh go díreach chuig pobail. Ach tá gá le straitéisí margaíochta turasóireachta a scríobh ar bhealaí a dhéanann iarracht naisc a dhéanamh leis na cineálacha seirbhísí a rachadh chun sochair do mhuintir na háite agus do chuartheoirí araon.
- 3.9 Mar fhocal scoir, is gá go mbeadh coincheap soiléir ag straitéisí margaíochta turasóireachta a léiríonn éiteas na turasóireachta athghiniúnach ar an gcineál duine atá siad ag iarraidh a mhealladh chuig cinn scríbe agus ar na cineálacha gníomhaíochtaí agus iompair a d'fhéadfadh nó ar cheart do na cuairteoirí seo a dhéanamh. Sa chiall sin, ba cheart go ndéanfadh gach straitéis machnamh ar nádúr na dturasóirí athghiniúna laistigh dá gceantar féin.
- 3.10 D'fhéadfadh go n-áireofaí ar na príomhthéamaí anseo go mbeadh meas ag duine ar chultúr agus ar nósanna na gceantar ar a bhfuil siad ag tabhairt cuairte. D'fhéadfadh go mbeadh an turasóir athghiniúnach feasach don chomhshaol freisin ar an tionchar a bhíonn ag a dtaistil go dtí an ceantar. Ar an gcuma chéanna, d'fhéadfadh go mbeadh spéis ag turasóir athghiniúnach in eispéiris foghlama éagsúla trína gcuid taistil, agus d'fhéadfadh go mbeidís rannpháirteach i dtionscadail phobail, agus

go bhféachfadh siad le tacaíocht a thabhairt do phobail agus do ghnóthaí áitiúla.

- 3.11 D'fhéadfadh turasóirí athbheochana a bheith níos tarraingtí chuig deighleoga áirithe, lena n-áirítear teaghlaigh, lánúineacha aibí, siúlóirí agus siúlóirí, baill de ghrúpaí agus de chumainn staire, agus daoine ar spéis leo tuiscint níos fearr a fhorbairt ar shainábhair mar Gheolaíocht agus Bithéagsúlacht. D'fhéadfadh an bhéim ar mhoilliú agus naisc níos láidre a dhéanamh le háiteanna a bhfuil luas an tsaoil níos moille acu tarraingteach freisin don turasóirí folláine.
- 3.12 Ina leith seo ar fad, is gá a bheith cosanta in aghaidh na turasóireachta athghiniúna a chur chun cinn mar rud atá eisiach agus roghnach, cibé acu ó thaobh airgid nó oideachais de. Is gá a chinntiú freisin nach léirítear smaoineamh na turasóireachta athghiniúna mar rud 'fiú' nó ró-thromchúiseach, m.sh. trí bhéim a chur ar fhreagracht turasóirí chuig na ceantair a bhfuil siad ag tabhairt cuairt orthu. Sa chiall seo, tá gá le béim a chur ar an tarraingt a bhaineann le turasóirí athghiniúnach. Is rud é a thugann eispéiris bharántúla bhríomhara do dhaoine aonair. Cuireann sé ar chumas turasóirí cur le feabhsú na timpeallachta, iad féin a thumadh sa chultúr agus chun rochtain a fháil ar eispéiris 'seamal ceilte'. Ba cheart go n-eascródh braistint comhlíonta agus cuspóra as trí thionchar sóisialta inaitheanta, rud a chuideodh le cur le fás pearsanta agus le saoránacht fhreagrach.

UCHELDIROEDD ARFORDIROL COASTAL UPLANDS CEANTAIR SHLÉIBHE COIS CÓSTA

An branda deiridh d'Ardtailte Cósta na hÉireann agus na Breataine Bige

4 Rannpháirtíocht sa phobal

- 4.1 De réir sainmhíneithe, tá rannpháirtíocht sa phobail ríthábhachtach don turasóireacht athghiniúna. Agus iarracht á déanamh le tairiscintí turasóireachta a fhorbairt a thacaíonn le pobail áitiúla níos athléimní a thógáil, tá sé ríthábhachtach éisteacht le riachtanais agus riachtanais bhaill an phobail. Leag ár modheolaíocht cur chuige comhpháirtíochta i leith forbairt na turasóireachta oidhreachta athghiniúna. Cuireadh é seo i bhfeidhm trí shraith imeachtaí tionscadail iomláin a dearadh chun idirphlé a chothú le pobail áitiúla agus raon gníomhaíochtaí pobail dírithe ar thuiscint níos fearr ar ghnéithe lárnacha den oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha áitiúil.
- 4.2 Tháinig imeachtaí an tionscadail ar fad chun cinn le himeacht ama. Díriodh ar dtús ar aidhmeanna an tionscadail a chur in iúl, feasacht a ardú, agus léargais áitiúla a bhailiú ar ghnéithe tábhachtacha den oidhreacht áitiúil, agus léirigh imeachtaí níos déanaí aschuir tionscadail a thug deiseanna do bhaill an phobail aiseolas a thabhairt. Bhí trí phríomhghníomhaíocht phobail ann – ag bailiú staire béil agus ábhar cartlainne, ag gabháil do scoileanna i dtionscadail oidhreachta áitiúla, agus ag obair le muintir na háite chun gníomhaíochtaí reatha a aithint a léiríonn oidhreacht bheo an phobail a d'fhéadfaí a chur chun cinn do thurasóirí.
- 4.3 Trí na staire béil, ábhar cartlainne, agus tionscadail scoile, tá cartlann shaibhir de scéalta bunaithe ar áit curtha le chéile againn chun an oidhreacht áitiúil a thaispeáint do lucht féachana turasóireachta. Agus an iliomad bealaí ina mbíonn baint ag daoine le hoidhreacht áitiúil ar feadh a saoil á ndoiciméadú, éascaíonn sé seo freisin cumarsáid aois-oiriúnach do thurasóirí d'aoiseanna éagsúla. Rud atá tábhachtach ó thaobh tabhairt ar ais de, feidhmeoidh na hábhair seo mar stór tábhachtach de chuimhne an phobail anois agus do na glúine atá le teacht. Tugann na hábhair a bhailítear dúshlán dúinn machnamh a dhéanamh ar a chasta atá sé pobal a shainiú agus cad a chiallaíonn sé a bheith áitiúil. Spreagann sé seo sinn le machnamh a dhéanamh ar cad a d'fhéadfadh a bheith cailte trí mhodhanna príomhshrutha rannpháirtíochta pobail, cá bhfuil na tostanna san ábhar bailithe agus conas is fearr déileáil le sainmhíneithe iomaíocha ar oidhreacht áitiúil.

Tráthnóna Faisnéise Pobail, Cill Tíle, Meán Fómhair 2022

- 4.4 Díriomar ar shaol an phobail. Shocraíomar ar an téarmaíocht seo mar gur léirigh sé ár suim san oidhreacht bheo chomhaimseartha agus ag an am céanna deis a thabhairt dúinn eolas a bhailiú faoin stair áitiúil, faoi chleachtais thraidisiúnta agus faoi shlite maireachtála atá imithe anois. Bhí sé tábhachtach go n-aithneofaí inár gcuid oibre nádúr bríomhar, forásach agus go minic conspóideach na hoidhreachta comhaimseartha sna pobail seo agus go seachnófaí claonadh a thabharfadh le tuiscint gur áiteanna seasta nó iarsmaí den am atá thart a bhí iontu.
- 4.5 Chun na miondífriochtaí seo a thuiscint níos fearr, agus roimh aon iarracht ar bhailiú sonraí, thugamar faoi thréimhse leanúnach for-rochtana pobail, comhairliúcháin agus éisteachta. Ag ár seoltaí pobail, tráthnóna faisnéise pobail (in Éirinn), agus maidineacha caife pobail (sa Bhreatain Bheag) iarradh ar an lucht freastail gnéithe dá n-oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha áitiúil ar mhaith leo a thaispeáint do thurasóirí a shainathint agus a mholadh cén chuma a bheadh ar thurasóireacht athghiniúnach dóibh. Thug a n-aiseolas deis dúinn liosta a chur le chéile d'agallaithe ionchasacha, príomhghnéithe na hoidhreachta áitiúla a aithint agus sraith teagmhálaithe a bhunú a bheadh sásta sinn a nascadh leis na scoileanna agus eagraíochtaí áitiúla. Sa Bhreatain Bheag, PLANED agus Tionscnamh Shléibhte Chambrianach (CMI), bhí ár gcomhpháirtithe pobail i gceannas ar chruthú na dteagmhálacha pobail seo.

Ócáid Seolta Pobail, Sléibhte Chambrianach, Meitheamh 2022

- 4.6 Cuireadh tús le bailiú sonraí le hiniúchadh domhain ar na stórtha oidhreachta cultúrtha go léir atá ann cheana féin ina bhfuil stair bhéil agus ábhar cartlainne a bhaineann le réimsí an tionscadail. Chuir sé seo béim ar ábhair a bhí bailithe cheana féin agus inrochtana, chuir sé cosc ar fhorluí agus aithníodh tostanna. D'oibríomar ansin le PLANED agus CMI chun sceideal ceisteanna staire béil a fhorbairt a oireann d'Éirinn agus don Bhreatain Bheag. D'eagraíomar imeachtaí pobail chun ábhair chartlainne atá i seilbh phríobháideach a aithint agus a dhigitiú (Twrio sa Bhreatain Bheag / Oidhrecht a Cheiliúradh in Éirinn), agus comórtas grianghrafadóireachta pobail chun íomhánna comhaimseartha a bhaineann le téamaí an tionscadail a ghabháil. Cuireadh oiliúint sa stair bhéil ar fáil chun scileanna daoine aonair agus grúpaí pobail a fheabhsú chun taifeadadh a dhéanamh amach anseo. Eagraíodh siompóisiam ar líne chun daoine ó gach ceann de na ceithre réimse tionscadail a thabhairt le chéile chun an fhianaise d'oidhrecht ardtalún cois cósta roinnte a mheas bunaithe ar na hábhair a bailíodh le linn imeachtaí Twrio / Oidhrecht a Cheiliúradh.
- 4.7 Ag obair go dlúth lenár gcomhghleacaithe eolaíochta saoránach d'fhorbraíomar sraith gníomhaíochtaí scoile a chuimsigh eolaíocht saoránach, gníomhaíochtaí cruthaitheacha (filíocht, próis agus ealaín)

agus logaí beatha (a dearadh chun patrúin an tsaoil laethúil a nochtadh maidir le líonraí áitiúla, gníomhaíochtaí agus úsáid teanga).

- 4.8 Ar deireadh, d'fhorbraíomar gníomhaíochtaí pobail 'Beo ar nós Áitiúil'. Is gníomhaíochtaí pobail reatha iad seo a léiríonn oidhreacht chultúrtha gach ceantair – spórt, ceol, amhrán, siúl – nach bhfógraítear do thurasóirí de ghnáth. Le comhaontú na n-eagraithe tá siad seo curtha le Grúpa Facebook do gach ceantar agus tá súil againn go mbainfidh pobail áitiúla úsáid as i bhfad tar éis don tionscadal críochnú. Chríochnaíomar ár n-imeachtaí le sraith imeachtaí féile tionscadail i ngach ceantar agus comhdháil pobail hibrídeach a thug ár gcuid oibre ar ais chuig na pobail a thug tacaíocht chomh flaithiúil di.

Leanaí scoile ag gabháil do Ghníomhaíochtaí Eolaíochta do Shaoránaigh

- 4.9 Bhí rannpháirtíocht pobail áitiúla ar cheann de na gnéithe is luachmhaire agus is dúshlánaí fós den tionscadal seo. Tógann sé am ag tógáil caidreamh le pobail nua agus ní mór é a dhéanamh i spiorad oscailteacht, macántachta agus comhpháirtíochta. Difríocht thábhachtach amháin idir

Éire agus an Bhreatain Bheag ab ea ár gcomhpháirtíocht le PLANED agus CMI sa Bhreatain Bheag. Mar scátheagraíochtaí pobail réigiúnacha d'éascaigh siad ár gcur in aithne do phobail Shléibhte Cambrianach agus Shliabh Preseli. In Éirinn, áit nach bhfuil aon eagraíocht cosúil leis, bhí sé níos dúshlánaí pointe iontrála a aimsiú do na pobail. Cuireadh feachtas meán ar bun, chuathas i mbun cuardaigh ar líne d'eagraíochtaí áitiúla agus d'aithníomar páirtithe leasmhara áitiúla chun fógraí imeachtaí a scaipeadh ar ár son. Chuir sraith oícheanta rannpháirtíochta pobail deiseanna ar fáil le haghaidh comhairliúcháin agus aiseolais agus bhí siad ríthábhachtach chun feachtas áitiúil a bhaint amach faoin tionscadal, ag lígean do na pobail bualadh le príomhbhaill foirne. I gcodarsnacht leis sin, chuir PLANED agus CMI aithne ar a bpobail sinn ach bhí sé níos deacra fíorcheangail a thógáil. Choinnigh muid ag brath ar PLANED agus CMI chun na liostaí teagmhála a bhí acu cheana féin a úsáid agus chun cumarsáid a dhéanamh ar ár son a choinneáil céim amach ó na pobail. Chuir sé seo srian ar ár gcumas teagmhálacha agus caidrimh phearsanta a thógáil agus cé nach raibh tionchar aige ar aschuir tionscadail mar gheall ar obair chrua agus tiomantas PLANED agus CMI, tá ár líonraí tionscadail sna ceantair Bhreatnaise níos laige ná mar a bhíodhas ag súil leis.

- 4.10 Chuir iarrachtaí tosaigh rannpháirtíochta pobail béim freisin ar a thábhachtaí atá sé ionchais áitiúla a bhainistiú ón tús. Ar fud na réimsí tionscadail, d'ardaigh an fógra faoi phríomhchistiú an tionscadail dóchas maidir le maoiniú díreach do phobail. Nuair a tháinig sé soiléir nach raibh sé seo indéanta bhí díomá agus frustrachas ann. Mar thoradh air seo in éineacht le nádúr gearrthéarmach an tionscadail cuireadh ceisteanna faoi chumas na foirne athruithe a dhéanamh, oidhreacht a fhágáil agus difríocht a dhéanamh i ndáiríre. Mar gheall ar na dúshláin seo a aithint agus teachtaireacht shoiléir a bheith againn faoin méid a dhéanfaimis, chabhraigh sé le roinnt imní a mhaolú, ach threisigh sé an tábhacht a bhaineann le hidirphlé oscailte, rialta agus trédhearcach le pobail.

Imeacht Fhéile Shléibhte Chill Mhantáin CUPHAT, Abhóca, Meitheamh 2023

- 4.11 Bhí luach ar ár ngealltanais chun na réimsí a thabhairt ar ais agus aithne a chur orthu. D'aithin agus bhí meas ag daoine áitiúla ar an spéis atá againn i gcaomhnú a n-oidhreachta agus í a thaispeáint do chuariteoirí. Ag cur san áireamh a n-aiseolas faoi shuímh oidhreachta tábhachtacha agus an spéis atá againn i níos mó a fhoghlaim, measadh go dearfach é. Thug cuairteanna suímh tuiscint níos fearr dúinn ar thíreolaíocht gach ceantair, rud a chuir ar ár gcumas ceisteanna eolasacha a chur agus léargais a thabhairt dúinn ar shainiúlacht na n-áiteanna agus na bpobal ar phléamar leo. D'athraigh sé seo braistintí na bpobal fúinn freisin mar shoiléirigh sé nach raibh muid ag súil go gcuirfeadh siad ach na freagraí ar fáil. Treisíodh é seo trínár dtiomantas maidir le hábhair a bhailiú agus a dhigitiú a aithníodh mar phobail tábhachtacha, iad a dhéanamh inrochtana agus iad a chaomhnú do na glúine atá le teacht. Uirlis thábhachtach ab ea oiliúint phobail a sholáthar do bhailiú na staire béil chun scileanna pobail a fheabhsú chun a n-oidhreacht féin a chaomhnú agus fáiltíodh roimh ghníomhaíochtaí na scoile mar bhealach chun paisean a fhorbairt don oidhreacht nádúrtha agus chultúrtha i measc na nglúin óg.
- 4.12 Bhí pobail thar a bheith flaithiúil lena gcuid ama, lena gcomhairle, lena gcuid rudaí oidhreachta agus lena scéalta. Ba iad na himeachtaí is rathúla ar théama saolta an phobail ná na himeachtaí Twrio / Oidhreacht a Cheiliúradh inar thug daoine a ngrianghraif, a gcáipéisí agus a réada

stairiúla a dteaghligh le go ndéanfaí iad a dhigitiú agus a chur ar fáil don phobal. Lean tuairiscí ar ár spéis agus ár ndíograis i leith an ábhair a scaipeadh timpeall na bpobal agus na n-ábhar de bheith le feiceáil go dtí gur dúnadh na himeachtaí. Tugadh le fios san aiseolas ina dhiaidh sin gur mheabhraigh na himeachtaí seo do phobail tábhacht agus luach a n-oidhreacht.

Ag éisteacht le sleachta staire béil ag Ócáid Fhéile Mynydd Preseli CUPHAT, Maenchlochog, Meitheamh 2023

- 4.13 Agus a gceantar á fheiceáil trí shúile an choigríche, tá méadú ar an bhfeasacht go bhféadfaí leas a bhaint as gníomhaíochtaí a nglactar leo mar ghnáthnós agus ó lá go lá chun eispéiris uathúla a chur ar fáil do chuirteoirí ar mian leo fíorthuisicint a fháil ar shaolta cósta arda. Is féidir lenár nGrúpaí Facebook 'Beo ar nós Áitiúil' cuidiú leis an bpoitéinseal seo a bhaint amach. Is uirlis bhreise iad i lámha na bpobal agus cé go bhfuil ceannach isteach tosaigh maith, braitheann a rathúlacht ar an bpobal chun iad a choinneáil cothrom le dáta tar éis don tionscadal críochnú.
- 4.14 Rinne ár gcuid oibre iniúchadh agus béim ar a mhéid a roinneann ceithre phobal ardtalún cois cósta trasna Mhuir Éireann oidhreachtáí agus dúshláin chosúla. Léirigh sé freisin beogacht chomhroinnte pobail ina bhfuil

tacaíocht dá chéile agus toilteanas comhoibriú ar son leas an phobail fite fuaite go domhain. Leagadh béim ar nádúr comhroinnte na nasc idir ár bpobail trí stair bhéil, ár n-imeacht oidhreachta roinnte ar líne, agus comhráite neamhfhoirmiúla. Tá braistint de naisc infheicthe trasna Mhuir Éireann treisithe ag na céadta bliain de naisc phraiticiúla agus tá tuiscint áitiúil intuigthe agus fonn níos mó a dhéanamh chun iad a fhorbairt. Tá sé de phribhléid againn an oiread sin fáiltithe a bheith againn agus an oiread tacaíochta a bheith faighte againn, cé gur in áiteanna éagsúla ar mhéideanna éagsúla. Is í an ghné is luachmhaire dúinn ná an áit a d'athraigh ár gcuid oibre bród áite agus féiniúlacht áite dhearfach. D'iarr ár gcur chuige athghiniúnach ar dhaoine (ath)rannpháirtíocht a dhéanamh lena n-oidhreacht mar phobal. Thug ár n-imeachtaí daoine le chéile agus thug siad siúd 'nach mbeadh mórán i gcoiteann acu de ghnáth, rud éigin le labhairt faoi agus le bheith páirteach ann le chéile' (Aiseolas Ríomhphost Pobail).

5 Eolaíocht na Saoránach

- 5.1 Bhain oibríocht CUPHAT úsáid as eolaíocht saoránach ar dhá bhealach. Ar an gcéad dul síos, agus mar a luadh sa chuid roimhe seo, is bealach é chun cur ar ár gcumas oibriú le pobail agus le scoileanna chun cabhrú le tuiscint níos fearr a fhorbairt ar oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha na gceantar ina bhfuilimid ag obair. Ar an dara dul síos, chuir sé ar ár gcumas sraith eispéiris a fhorbairt a d'fhéadfadh cuairteoirí a mhealladh chuig na ceantair seo nó eispéiris na gcuariteoirí atá i láthair cheana féin sna hardtailte cois cósta a shuibhriú.
- 5.2 Sa dá chás, is féidir féachaint ar eolaíocht saoránach mar rud a chuireann le turasóireacht athghiniúna. I gcás gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach atá dírithe ar chónaitheoirí áitiúla, cuidíonn sé le daoine aonair gnéithe dá n-oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha áitiúil a aithint agus a cheiliúradh. I dtéarmaí na heolaíochta saoránach mar ghníomhaíocht do thurasóirí, cuireann sé seo ar chumas cuairteoirí ranníocóirí gníomhacha a dhéanamh sa ghnáthshaol agus sa timpeallacht laethúil sna háiteanna a dtugann siad cuairt orthu, agus ar an gcaoi sin a bheith ina ndaoine aonair a 'thugann rud éigin ar ais'.
- 5.3 Le blianta beaga anuas, tá éileamh níos mó agus níos luachmhaire ar eolaíocht na saoránach mar mhodh teagmhála idir geallsealbhóirí, pobail agus eolaithe, agus tá eolaithe saoránach ag cur níos mó agus níos mó le monatóireacht comhshaoil, mar shampla i gcomhthéacs cháilíocht an uisce in aibhneacha agus sa bhithéagsúlacht. Cé go bhfuil go leor sainmhínte ar eolaíocht na saoránach, cuimsíonn sainmhíniú Riarachán Aigéanach agus Atmaisféir Náisiúnta na SA a bunúsach: 'foirm de chomhoibriú oscailte ina mbíonn baill den phobal rannpháirteach sa phróiseas eolaíoch chun aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna an fhíorshaoil ar bhealaí lena n-áirítear ceisteanna taighde a shainathint, sonraí a bhailiú agus a anailísiú, torthaí a léirmhíniú, fionnachtana nua a dhéanamh, teicneolaíochtaí agus feidhmchláir a fhorbairt, agus fadhbanna casta a réiteach.' Is féidir le gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach oibriú ar scálaí éagsúla, ón leibhéal an-áitiúil go dtí an idirnáisiúnta, agus is féidir leo dul i ngleic le fadhbanna eolaíochta atá an-logánta nó atá le feiceáil ar fud na cruinne.

- 5.4 Cé go bhféadfadh fadhbanna comhshaoil a bheith mar thoradh ar thurasóireacht a éilíonn monatóireacht agus idirghabháil comhshaoil (m.sh. bruscar, truailiú, tionchair ar thírdhreacha trí chreimeadh cosáin, tionchair ar bhithéagsúlacht), tá acmhainn iontach ann freisin do thurasóirí cur le gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach agus iad ar cuairt chuig limistéar. Ciallaíonn an raon leathan gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach ionchasacha, a d'fhéadfadh a bheith bainteach go minic le, nó suite ag, cinn scríbe turasóireachta a bhfuil móréilimh orthu, go bhféadfadh an dá thurasóirí atá ag tabhairt cuairte ar limistéar nach bhfuil aon sainspéis acu ann m.sh. bithéagsúlacht, agus cuairteoirí a bhféadfadh sainspéis a bheith socraithe ag a rogha ceann scríbe.
- 5.5 D'fhéadfadh sonraí a bhailíonn eolaithe saoránach ar cuairt cur le tuiscint níos fearr ar shaincheisteanna comhshaoil (m.sh. suíomh 'spotaí móra' bruscair, scála agus foinse truailithe plaisteacha in aibhneacha, láithreacht speiceas ar leith ag láithreáin, nádúr an athraithe tírdhreacha ag an oidhreacht. Láithreáin), agus bainistíocht comhshaoil níos eolasaí ag gníomhaireachtaí rialála agus eagraíochtaí tríú earnáil. D'fhéadfadh feabhas a chur ar cháilíocht na timpeallachta i gceantair turasóireachta a mbíonn éileamh mór orthu dá bharr seo.
- 5.6 Ghlac an tionscadal CUPHAT cur chuige ranníochach, comhoibríoch agus comhchruthaithe chun gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach cuí a aithint agus a bhunú a d'fhéadfadh cur le turasóireacht athghiniúna sna ceithre réimse tionscadail sa Bhreatain Bheag agus in Éirinn, bunaithe ar cheithre théama an tionscadail (bithéagsúlacht, seandálaíocht, Saol an Phobail, agus geolaíocht agus tírghnéithe). Ba iad na bearta tosaigh ná gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach a bhí ann cheana féin a mheas ag feidhmiú i réimsí an tionscadail agus bainteach le téama amháin nó níos mó, nó ag feidhmiú go náisiúnta nó go hidirnáisiúnta, ach ina bhféadfaí cur go mór le réimsí an tionscadail. Baineadh é seo amach trí chuardach gréasáin tosaigh in éineacht le sraith gníomhaíochtaí rannpháirtíochta poiblí a raibh baint acu le páirtithe leasmhara, lena n-áirítear eagraíochtaí áitiúla agus réigiúnacha, baill aonair pobail, agus scoileanna atá lonnaithe sna pobail.

- 5.7 Ba ghá roinnt coinníollacha a chomhlíonadh maidir le roghnú: rannchuidiú soiléir gníomhaíocht eolaíochta saoránach chun aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna eolaíochta áitiúla, réigiúnacha nó idirnáisiúnta; ceannach isteach na ngeallsealbhóirí agus an phobail; bunú bonneagair íosta agus costais/riachtanais chothabhála (go háirithe fad gearr an tionscadail a chur san áireamh); faoi stiúir na teicneolaíochta, ag baint úsáide as gléasanna soghluaiste agus ardáin dhigiteacha rochtain oscailte saor in aisce; riachtanas oiliúna iomasach agus íosta (nuair a bhí oiliúint saineolach ag teastáil díritear na gníomhaíochtaí seo ar bhaill agus eagraíochtaí pobail agus é ar intinn go gcoinneofaí agus go scaipfear an t-eolas ar chuairoteoirí); tarraingteach do lucht féachana éagsúla turasóireachta; eispéireas tumoideachais foghlama a thairiscint do thurasóirí agus do phobail a chuidíonn le feabhas a chur ar thuiscint ar an gcomhshaol agus ar na saincheisteanna atá os a chomhair.
- 5.8 Rinneadh na coinníollacha seo a iniúchadh, a phlé agus a thástáil trí ghníomhaíochtaí rannpháirtíochta pobail laistigh agus lasmuigh, lena n-áirítear maidineacha caife neamhfhoirmiúla, imeachtaí Twrio/taispeáin agus inis, ceardlanna scoile, laethanta eolaíochta do shaoránaigh (lena n-áirítear bioblitzes agus oiliúint aip/ardáin). Le haiseolas na ngeallsealbhóirí agus le ceannach isteach, aithníodh suíomhanna tábhachtacha agus saincheisteanna comhshaoil ar gá aird a thabhairt orthu agus dearadh agus tástáladh gníomhaíochtaí cuí. Mar thoradh air seo bhí trí ghrúpa gníomhaíochtaí idirghaolmhara ach ar leith (féach Bosca 2).

Bosca 2: Gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach CUPHAT

- Aipeanna agus ardáin eolaíochta tríú páirtí atá ann cheana féin a chur chun cinn
- Sluaite chun sreabhadh abhann agus truailliú plaisteach i sruthchúrsaí a thaifeadadh (geolaíocht agus tírghnéithe, bithéagsúlacht)
- Bruscair chun monatóireacht a dhéanamh ar bhruscar agus é a dhoiciméadú (bithéagsúlacht)
- BirdTrack chun speicis éan a thaifeadadh (bithéagsúlacht)
- LERC na Breataine Bige chun speicis plandaí agus ainmhithe a thaifeadadh (bithéagsúlacht)
- MammalWeb le haghaidh monatóireachta ar iora i lár na Breataine Bige (bithéagsúlacht)

- Earth Track, le haghaidh clúdach talún agus sainaitheint gnáthóg (geolaíocht agus tírghnéithe, bithéagsúlacht, seandálaíocht, saolta pobail)
- Mapio Cymru le haghaidh mapáil logainmneacha Breatnaise (saol an phobail)
- Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil na hÉireann ‘Féach é Abair é’ chun monatóireacht a dhéanamh ar thruailliú srl. (geolaíocht agus tírghnéithe, bithéagsúlacht)
- Gabháil Sonraí Bithéagsúlachta in Éirinn chun bithéagsúlacht a thaifeadadh
- Gníomhaíochtaí allamuigh

- 5.9 Áiríodh ar ghníomhaíochtaí eile “gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach faoi stiúir saineolaithe” amhail bithbhlioz faoi cheannas oifigigh áitiúla um thaifid bithéagsúlachta agus eagraíochtaí caomhnaithe chun láithreach flóra agus fána a aithint agus a thaifeadadh; cicshampláil do mhacrinveirteabraigh i sruthanna agus scanadh 3D ar oidhreacht thógtha/seandálaíochta le grúpaí scoile; Laethanta Seandálaíochta/Oidhreachta lena n-áirítear imscrúduithe seandálaíochta pobail ag baint úsáide as sonraí breathnadóireachta an domhain (ag ardú feasachta ar shonraí LiDAR atá ar fáil agus oiliúint LiDAR, lena n-áirítear an fhírinne ar an talamh).
- 5.10 Trí chomhpháirtíochtaí a bhunú le heagraíochtaí áitiúla agus réigiúnacha (m.sh. scoileanna, coillearnach phobail Coed y Bont, Comhpháirtíocht an Iora Rua Lár na Breataine Bige, Acmhainní Nádúrtha na Breataine Bige, Coillte) bhí sé mar aidhm againn aghaidh a thabhairt ar riachtanais sonraí reatha agus cumas a thógáil i bpobail a d’fhéadfadh leas pobail reatha agus sa todhchaí a chur i ngleic agus bunraitheanna a leagan chun gníomhaíochtaí a fhorbairt a bheidh dírithe ar thurasóirí a chuideodh le feabhas a chur ar bhainistíocht comhshaoil agus ar athbheochan comhshaoil agus pobail a d’fhéadfadh a bheith ann san fhadtárma, tar éis dheireadh an tionscadail CUPHAT.
- 5.11 Bhunaigh CUPHAT gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach nua freisin lena n-áirítear athghrianghrafadóireacht agus poist fuaimne thar thrí shuíomh déag sa Bhreatain Bheag agus in Éirinn (Fíor 1) ag baint úsáide as an aip Suirbhé 123 ESRI ArcGIS (ar fáil ag <https://arcg.is/18fWzW> nó trí chód QR a scanadh (Fíor 2). Is limistéir iad na láithreáin roghnaithe a bhfuil tábhacht chaomhnaithe agus comhshaoil ag baint leo do pháirtithe leasmhara agus do dhaoine aonair sna pobail agus níos faide i gcéin, agus

feidhmíonn siad cheana féin mar láithreacha tumoideachais foghlama do thurasóirí. Trí dheiseanna a bhunú chun grianghraif agus taifeadtaí fuaime a ghlacadh arís, ag tabhairt aghaidh ar thírghnéithe athraitheacha agus ar bhithéagsúlacht, bhí sé mar aidhm againn na heispéiris foghlama seo a shaibhriú trí dheis a thabhairt do chuariteoirí cur le tuiscint ar athrú comhshaoil trí shonraí a bhailiú a roinnfí le heagraíochtaí cuí bainistíochta comhshaoil sa cheantar (Fíor 3).

- 5.12 Leag an taithí ar ghníomhaíochtaí eolaíochta saoránach a bhunú trí thionscadal CUPHAT béim ar roinnt príomhláidreachtaí agus deiseanna amach anseo, chomh maith le dúshláin. Thug taithí fhoireann an phacáiste oibre le fios gur féidir leis an gcur chuige comhoibríoch maidir le comhchruthú gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach a thugann aghaidh ar riachtanais éagsúla na bpáirtithe leasmhara a bheith ina eispéireas tarraingteach agus saibhrithe do na rannpháirtithe go léir. Tá an poitéinseal ag na gníomhaíochtaí seo an spéis atá ag baill an phobail, chomh maith le cuairteoirí, i dtimpeallacht an cheantair a shaibhriú, agus leasanna reatha a shaibhriú trí chleachtas. Teastaíonn infheistíocht shuntasach ama agus saothair chun bunsraith a thógáil dá leithéid de ghníomhaíochtaí agus do phobal eolaithe saoránach. Cé gur tasc sách éasca é gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach idirnáisiúnta a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm i réimse ar leith a shainaithint, ní mór a chinntiú go dtugann siad aghaidh ar na dúshláin atá roimh phobail agus go bhfuil siad ag teacht lena leasanna agus a dtosaíochtaí, agus gur féidir le turasóirí iad a úsáid freisin, go dteastaíonn plé domhain agus leanúnach, comhoibriú agus comhchruthú. Éilíonn praiticiúlacht an bhonneagair fhisiciúil go ndéanfaí naisc le húinéirí talún agus le bainisteoirí talún go luath.
- 5.13 Cé go bhfuil a chuspóirí bainte amach ag an tionscadal maidir le héagsúlacht gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach a bhunú a bheadh tarraingteach do thurasóirí, bhainfeadh sé leas as níos mó ama a bheith aige chun na gníomhaíochtaí seo a fhorbairt, go háirithe i dtéarmaí níos mó trialacha a dhéanamh le turasóirí chun a fháil amach conas is fearr a chinntiú go roinntear díograis an phobail le cuairteoirí. Maidir le himeachtaí eolaíochta saoránach, tá sé soiléir ón aiseolas a fuarthas, agus ó mhachnamh ó fhoireann an tionscadail, go mbeadh sé tairbheach níos mó ama chun gníomhaíochtaí a dhéanamh. I dtionscadal níos faide, d'fhéadfadh aiseolas mar seo a bheith mar chuid de shraith gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach.

- 5.14 Is dócha go mbeidh baint ag gníomhaíochtaí allamuigh eolaíochta saoránach, fiú iad siúd ar gníomhaíochtaí grúpa níos traidisiúnta iad amhail biobhlitzes nó gníomhaíochtaí seandálaíochta pobail, le suíomhanna gréasáin, aipeanna nó ardáin dhigiteacha eile atá éasca le húsáid ach a dteastaíonn grianghraif, sonraí nó breathnuithe le huaslódáil ag baint úsáide as comhartha fón póca a bhíonn lag go minic nó nach bhfuil ann. Tá an tsaincheist seo níos measa ag saincheisteanna inrochtaineachta níos leithne a bhaineann le costas (cibé acu a bhaineann le taisteal chuig an láithreán, costais ghinearálta gléasanna cuí, nó táillí fánaíochta sonraí do chuairoteoirí thar lear) nó inrochtaineacht fhisiciúil. Tugann imní a bhaineann le GDPR, go háirithe maidir le húsáid aipeanna a bhailíonn sonraí pearsanta agus a stóráilann lasmuigh den AE iad, breithnithe isteach a thógann am a réiteach.
- 5.15 Ag teacht le spriocanna uileghabhálacha an tionscadail, chuir gníomhaíochtaí eolaíochta na saoránach béim ar dhúshláin choitianta chomhshaoil a bhí os comhair na gceithre réimse tionscadail, agus ar na tírdhreacha a raibh tréithe comhchosúla ag baint leo. Eolas comhthéacsúil luachmhar a bhí sna comhdhúshláin seo lena bhféadfaí an pobail a spreagadh chun páirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí trí mhothú a chruthú go rannchuidíonn siad le comhspríoc a sháraigh an comhthéacs áitiúil chomh maith le bheith fréamhaithe go daingean inti. Mar sin féin, ní raibh dúshlán ag baint le hiarracht a dhéanamh ar chomhthacar gníomhaíochtaí a bhunú thar cheithre réigiún le húinéirí talún, rialtóirí éagsúla, socrúithe rochtana poiblí, infhaighteacht sonraí comhshaoil, agus tosaíochtaí áitiúla. Arís, bhí sé tábhachtach go leor ama a chinntiú chun na saincheisteanna seo a phlé.
- 5.16 Cé nár leor fad an tionscadail chun meastóireacht iomlán a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach ar tugadh fúthu, is féidir anailís a dhéanamh ar roinnt foinsí aiseolais ar na gníomhaíochtaí. Ar an gcéad dul síos, léirigh aiseolas scríofa a bailíodh ag deireadh laethanta eolaíochta na saoránach an dá thrácht ghinearálta dhearfach faoi na gníomhaíochtaí (m.sh. 'An-fhaisnéiseach, GO RAIBH MAITH AGAT, ag tnúth le páirt a ghlacadh i níos mó imeachtaí CUPHAT' agus 'Go raibh maith agat as cabhrú le mo bhaile a chur ar an léarscáil. Tá mapáil logainmneacha Breatnaise an-tábhachtach agus múinfidh sé do chuairoteoirí meas a bheith acu ar ainmneacha Breatnaise agus gan iad a athrú.') agus réimsí

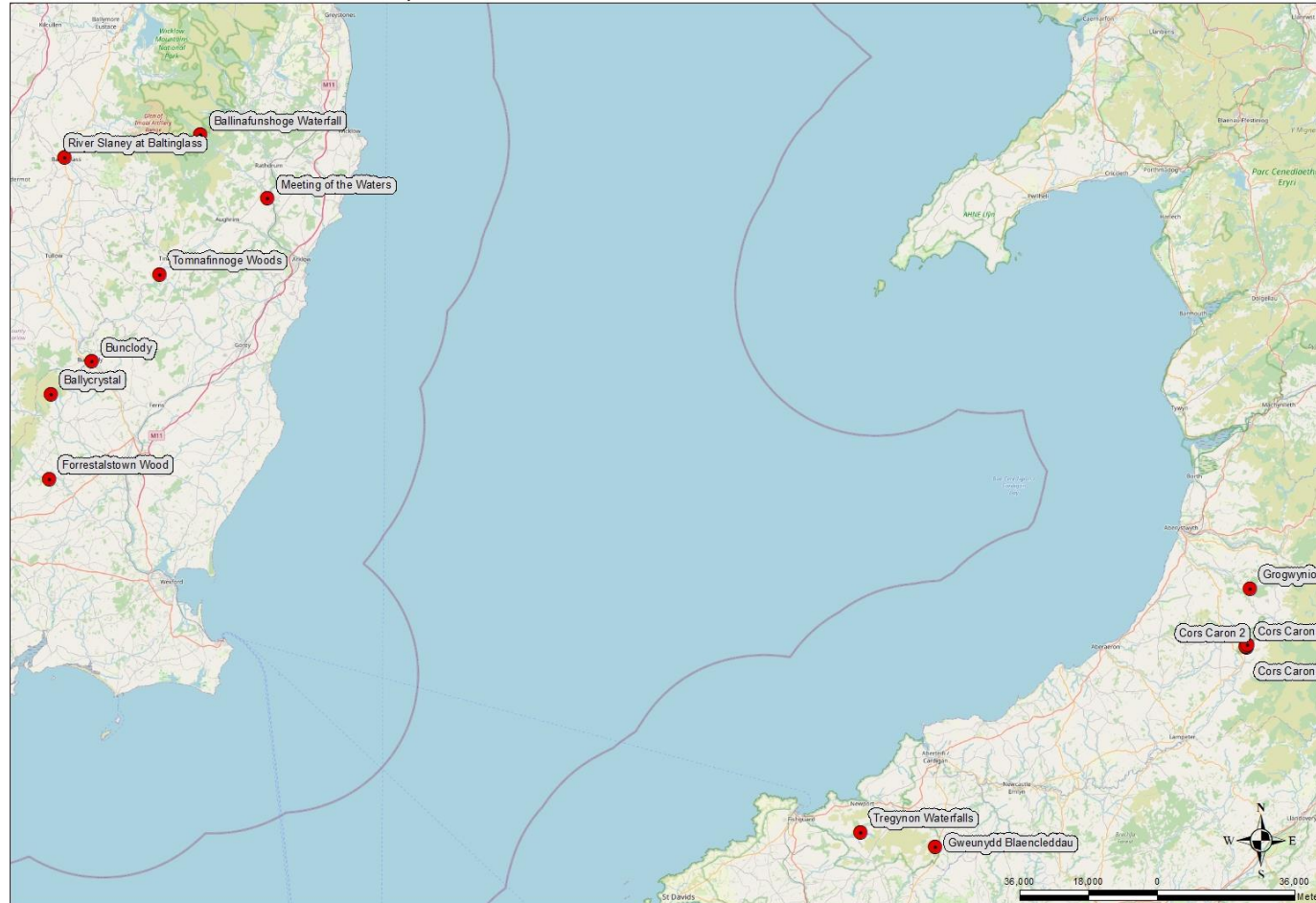
ar leith le feabhsú. Bhain an dara ceann go príomha le níos mó ama agus níos mó gníomhaíochtaí a bheith ag teastáil (m.sh. 'Ba cheart go mbeadh Bioblitz ina lá iomlán, níos mó ama ag teastáil chun speicis a thaifeadadh' agus 'Níos mó turais seandálaíochta riachtanach chun oidhreacht shaibhir shuntasach sa cheantar a aibhsiú') ach freisin leis an inbhuanaitheacht fhadtéarmach an tionscadail ('Imní faoi leanúnachas na ngníomhaíochtaí tar éis don tionscadal críochnú'). Léiríonn líon an lucht freastail, go háirithe ag na laethanta eolaíochta do shaoránaigh agus ag seisiúin oiliúna LiDAR sa Bhreatain Bheag, go soiléir go bhfuil siad díograiseach i leith na gcineálacha seo gníomhaíochtaí, agus ba chóir go ndéanfaí iarracht tógáil air seo in obair amach anseo.

- 5.17 Ós rud é gur bailíodh sonraí eolaíochta go rathúil le linn imeachtaí CUPHAT agus gur uaslódáladh iad chuig bunachair shonraí eolaíochta saoránach cuí (m.sh. fianaise a bailíodh le linn biothbhlioz ag Cors Caron agus gníomhaíochtaí samplála tosaigh le scoileanna, uaslódáil logainmneacha Breatnaise chuig Mapio Cymru, sonraí LiDAR bunaithe ar an talamh, léiríonn sonraí ar bhruscar a uaslódáiltear chuig Litterbug) gur féidir le gníomhaíochtaí grúpa le páirtithe leasmhara pobail a bheith an-éifeachtach, má tá siad dian ar shaothar agus ar am, bealaí chun eolaíocht saoránach a eagrú.
- 5.18 Léiríonn aiseolas ar ghníomhaíochtaí scoile (poist ar na meáin shóisialta, aiseolas ó fhoireann na scoile agus tuairimí ó fhoireann CUPHAT) gur bealach an-tharraingteach é an meascán nua de ghníomhaíochtaí allamuigh agus ceardlanna scríbhneoireacht chruthaitheach sa seomra ranga chun daltaí scoile a thabhairt isteach i bpróiseas eolaíochta na saoránach. Chomh maith le suirbhé bonnlíne a sholáthar ar bhithéagsúlacht ina gceantar áitiúil, spreag na gníomhaíochtaí seo athchuariteanna ó dhaltaí lasmuigh d'uaireanta scoile, agus táthar ag súil go bhfuil siad tar éis díograis don chomhshaol nádúrtha a scaipeadh ar theaghlaigh agus ar an bpobal i gcoitinne. Tá siad tar éis breisoiliúint agus cumas a thógáil i measc fhoireann na scoile maidir le gníomhaíochtaí allamuigh, rud a bheidh luachmhar amach anseo de réir mar a dhéantar na gníomhaíochtaí sin arís agus arís eile le cohóirt amach anseo, inar féidir sonraí a bhailiú agus a chur i gcomparáid le bonnlíne 2023.
- 5.19 Léirigh an díograis a ghlac páirtithe leasmhara áitiúla agus réigiúnacha (m.sh. NRW, Coillte, Coillearnach Pobail Coed y Bont, Údarás Pháirc

Náisiúnta Chósta Sir Benfro, úinéirí talún aonair) le gnéithe eolaíochta saoránach an tionscadail agus a bhí sásta tacaíocht a sholáthar dóibh freisin go raibh an cur chuige CUPHAT i leith eolaíocht na saoránach ailínithe lena dtosaíochtaí bainistíochta comhshaoil.

- 5.20 Léirigh na gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach ar tugadh fúthu mar chuid de thionscadal CUPHAT go bhfuil díograis shuntasach i bpobail cur le bailiú sonraí a thugann aghaidh ar shaincheisteanna comhshaoil áitiúla, réigiúnacha agus idirnáisiúnta. Tionscnaimh eolaíochta saoránach a shuíomh laistigh d'éiceachórais na ngeallsealbhóirí atá ann cheana, m.sh. i gcomhar le scoileanna, gníomhaireachtaí rialála, eagraíochtaí pobail tríú earnáil, tá sé ríthábhachtach ach tá sé dian ar am agus ar shaothar. Teastaíonn fráma ama níos faide freisin ó mheastóireacht atriallach ina n-áirítear aiseolas chun na cleachtais is éifeachtaí a aithint, téamaí agus gníomhaíochtaí a chomhchuibhiú thar réigiúin le comhthéacsanna áitiúla éagsúla, agus chun saincheisteanna teicniúla a réiteach.
- 5.21 Chomh maith le bainistíocht agus comhroinnt láidir fadtéarmach sonraí a bhailítear le linn an tionscadail a chinntiú, ba cheart tús áite a thabhairt do chothú na nasc a bunaíodh agus a shaibhrítear idir eolaithe agus pobail Ollscoile agus páirtithe leasmhara atá i mbun monatóireachta agus caomhnaithe comhshaoil. Ba cheart roinnt gníomhaíochtaí nárbh fhéidir a dhéanamh le linn an tionscadail a iniúchadh freisin, go háirithe a bhaineann le cumas a fhorbairt laistigh de sholáthraithe turasóireachta chun eolaíocht saoránach a ionchorprú ina dtairiscint do chuirteoirí, ag éascú gníomhaíochtaí eolaíochta saoránach nach bhfuil chomh traidisiúnta sin m.sh. Mapio Cymru, agus margaíocht ar ghníomhaíochtaí eolaíochta saoránach mar chuid de thurasóireacht mhorálta, eiticíuil agus athghiniúnach.

Figiúr 1: Léarscáileanna de shuíomhanna athphostálacha grianghraf agus fuaim sa Bhreatain Bheag agus in Éirinn.

Ucheldiroedd Arfordirol: Treftadaeth a Thwristiaeth | Coastal Uplands: Heritage and Tourism

Postyn Llun & Sain | Photo & Audio Post

Cyfoeth Naturiol Cymru Natural Resources Wales

Mae'r postion llun a sain yma yn cofnodi newidiadau yn ucheldiroedd arfordirol Cymru ac Iwerddon. **Dyma safle Cors Caron.**

These repeat photo and audio posts record changes in the coastal uplands of Wales and Ireland. **This is Cors Caron.**

Mae'r postyn hwn yn cofnodi newidiadau yn:

- Lefel dŵr ar y gors
- Planhigion a choed
- Synau bywyd gwyllt

yn dilyn gwaith adfer.

This post records changes in:

- Water level on the bog
- Plants and trees
- Sounds of wildlife

following restoration work.

Diolch am helpu | Thank you for helping.

Gosodwch eich ffôn/tabled yn y braced.
Place your phone/tablet in the bracket.

Tynnwch 3 llun, recordiwch 30 eiliad o sain.
Take 3 photos, record 30 secs of audio.

Defnyddiwch y cod QR neu'r ddolen er mwyn mynd at yr arolwg <https://arcg.is/18fWzW>.
Dewiswch bostyn: **CC3**

Use the QR code or link to access the survey <https://arcg.is/18fWzW>. Select post: **CC3**

Cyflwynwch eich ymatebion pan mae signal gyda chi.
Submit responses when you have signal.

Fíor 2: Sampla de chomhartha poist grianghraf agus fuaim.

Figiúr 3: Cuailí grianghraf agus fuaimne suiteáilte ag eas Tregynon agus ag Gweunydd Blaencleddau (le Foel Drigan sa chúlra), Sléibhte Preseli.

6 Forbairt fiontraíocht agus pobal

- 6.1 Ba é príomhaidhm CUPHAT ná tacú le slite beatha inbhuanaithe, gníomhaíochtaí fiontraíochta agus forbairt pobail atá nasctha le turasóireacht athghiniúnach agus oidhreacht-bhunaithe laistigh de na 4 réimse tionscadail in Éirinn agus sa Bhreatain Bheag. Tá slite beatha agus dúshláin uathúla forbartha ag na tailte arda cósta seo, rud a éilíonn cur chuige níos nuáí, seachas cur chuige 'a oireann do chách'. Tá éagsúlú slite beatha, in ionad a bheith ag brath ar shruthanna aonair ioncaim, mar ghnáthchleachtas do go leor, go háirithe i gcás cleachtais slite beatha níos gnách, amhail feirmeoireacht ar thalamh ard agus coimín. Leanann go leor daoine i réimsí an tionscadail ar aghaidh ag cur luach ar shlite beatha traidisiúnta fiú agus iad seo ag éirí níos neamh-inmharthana, agus is deis chomhlántach tharraingteach é éagsúlú ar an bhfeirm nó lasmuigh den fheirm go turasóireacht. Chun aidhm CUPHAT a bhaint amach, bhí sé tábhachtach oibriú leis na deiseanna agus na héilimh a tháinig chun cinn.
- 6.2 Léirigh iniúchadh agus mapáil tosaigh ar ghnóthaí agus infrastruchtúr a bhaineann le turasóireacht sna 4 réimse tionscadail raon éagsúil de ghrúpaí pobail agus fiontair turasóireachta a bhfuil gealladh fúthu, go minic an-bheag, trádálaí aonair, agus teaghlaigh. Chun tacú go fírinneach le slite beatha agus le geilleagair áitiúla, bhí sé ríthábhachtach oibriú go sonrach ar scála micrea agus pobail. I measc na bpríomhspríocanna inghnóthaithe bhí spríocanna chun tacú le 8 dtionscadal forbartha pobail, 8 mionfhiontar feabhsaithe agus 8 ngnó nuathionscanta. Chun é seo a bhaint amach, cruthaíodh grúpa piarfhoghlama, a thug le chéile micrifhiontair agus grúpaí pobail le haghaidh foghlama comhroinnte, machnaimh, comhoibríthe agus nuálaíochta chun tionscnaimh turasóireachta athghiniúna a éascú laistigh de Chill Mhantáin, an Staighre Dhubh, Sléibhte Cambrianach agus Preseli.
- 6.3 Is é an réasúnaíocht atá le cur chuige piarfhoghlama (earnáil phríobháideach agus an tríú hearnáil) ná go gceanglaítear níos mó ar eagraíochtaí pobail smaoineamh ar bhealach níos straitéisí i ndomhan VUCA an lae inniu (a chiallaíonn comhthéacs luaineach, éiginnte, casta agus débhríoch) chun maoiniú agus maoiniú a aithint. athruithe ar mhaith leo a fheiceáil ina bpobail. Mar an gcéanna, tá fonn leanúnach ar ghnólachtaí beaga gnéithe inbhuanaitheachta, ciorcaireachta a leabú agus cur le folláine a bpobal áitiúil mar chuid den chaoi a bhfeidhmíonn

siad. Tagann sé seo le fócas athghiniúnach turasóireachta CUPHAT. Tríd an bpróiseas seo, chuaigh CUPHAT i dteagmháil le 60+ micrifhiontair agus grúpaí pobail ar fud na réigiún seo.

- 6.4 Ba é an chéad chéim ná na gnólachtaí agus an bonneagar reatha a bhaineann le turasóireacht a mhapáil laistigh de na réigiúin tionscadail, chun bearnaí agus deiseanna a aithint. Sainithníodh freisin an t-éiceachóras tacaíochta reatha do ghnólachtaí nuathionscanta, do mhicrifhiontair agus d'fhorbairt pobail. Ina dhiaidh sin, reáchtáladh fócasghrúpaí le baill an phobail i ngach ceann de na 4 réimse tionscadail chun dúshláin, bacainní agus deiseanna áitiúla agus comhroinnte a thuiscint a thuilleadh. I measc na ndúshlán coitianta bhí gá le feabhas a chur ar mhargaíocht agus ar bhonneagar áitiúil laistigh de na réigiúin tionscadail, chomh maith le feasacht níos doimhne ar conas rochtain a fháil ar mhaoiniú do thionscadail phobail agus do mhicrifhiontair agus conas a bheith rathúil ag baint leis.
- 6.5 Bunaithe ar thorthaí na ngrúpaí fócais, d'fhorbair foireann CUPHAT clár oideachais piarfhoghlama ar Thurasóireacht Athghiniúnach do mhicrifhiontair agus do ghrúpaí pobail chun cur chuige a chomhdhearadh chun na comhdhúshlán a d'aithin na pobail a shárú. Ba é an cuspóir ná spás a chruthú le haghaidh líonrú agus comhoibriú, chun nuálaíocht a chothú, agus chun tacú le gnólachtaí agus le grúpaí pobail machnamh a dhéanamh ar na dúshlán choiteanna a ardaíodh agus freagairt dóibh go cruthaitheach. Seachadadh an clár i gcomhar le An Ghníomhaireacht Nuálaíochta UpThink (Éireann) agus Menter a Busnes (An Bhreatain Bheag).
- 6.6 Bhí an clár um Thurasóireacht Athghiniúnach CUPHAT oscailte d'aon mhicrifhiontair nó grúpa pobail bunaithe laistigh de na limistéir tionscadail. Athraíodh teimpléid shaincheaptha don chlár, lena n-áirítear teimpléad dearadh branda oidhreachta agus teimpléad páirce ardaítheoir, agus ag an am céanna uirlisí níos seanbhunaithe a leabú i ndearadh agus in éascú an chúrsa, ar nós Canbhás Múnla Gnó agus Sóisialta a cuireadh in oiriúint do chomhthéacs an tionscadail. Oibríodh ar na huirlisí agus na teimpléid seo i seisiúin ghrúpa le linn sraith 5-6 seachtaine de cheardlanna téamacha a bhí dírithe ar thacú le rannpháirtithe an chlár chun Plean Gníomhaíochta 10 gcéim a chur i gcrích.

- 6.7 Clúdaíodh téamaí na gceardlann: Turasóireacht Athghiniúnach agus an Gilleagar Ciorclach; Smaointeoireacht Dearaidh sa Phobal; Dearadh Branda Oidhreachta, Scéalaíocht agus Margáíocht; Straitéisí Margáíochta Digiteacha; Múnlaí Ioncaim agus Deiseanna Maoinithe; Fiontar Sóisialta.
- 6.8 I rith gach seachtain, chríochnaigh na rannpháirtithe gníomhaíochtaí foghlama a fhreagraíonn do chuid eile den Phlean Gníomhaíochta. Thug an Plean Gníomhaíochta breac-chuntas ar spriocanna gnó nó tionscadail pobail an rannpháirtí agus conas a bhainfí iad seo amach. Is féidir le haon ghnó nó grúpa pobail aithris a dhéanamh ar an gcur chuige seo trí mhachnamh a dhéanamh ar na 10 gCéim chun Ratha san íomhá thíos agus iad a chomhlánú. Is iad seo na bunchlocha tógála chun spriocanna gnó nó tionscadail pobail atá sainithe go soiléir a bhaint amach.
- 6.9 Tairgeadh cóitseáil duine le duine do rannpháirtithe uile an chláir ó na réimsí tionscadail a chuir Plean Gníomhaíochta isteach agus a léirigh spéis. Chuir an chóitseáil ar chumas na rannpháirtithe dul i mbun oibre níos doimhne ar chéimeanna a bPlean Gníomhaíochta, agus díriú isteach ar réimsí sonracha ar theastaigh níos mó fócais uathu, amhail a n-anailís margaidh nó a gcuid tairiscintí luacha a neartú, agus aiseolas aonair a fháil ar a gcuid Pleananna Gníomhaíochta, oibríochtaí reatha agus pleanáil don toadhcháil.
- 6.10 Ag deireadh an chláir, reáchtáladh Ócáid Taispeántais cheiliúrtha in Éirinn agus sa Bhreatain Bheag. Thug sé seo deis do rannpháirtithe a ngnó nó a dtionscadal a chur ar aghaidh chuig príomhchomhlachtaí maoinithe agus páirtithe leasmhara a dhéanann ionadaíocht thar ceann na n-earnálacha fiontraíochta, turasóireachta, forbartha tuaithe agus pobail, oidhreachta, an gheilleagair chiorclaigh, na n-ealaíon agus na fiontraíochta sóisialta. Bhí deiseanna nua ann mar thoradh ar na hImeachtaí Taispeána, lena n-áirítear fostaíocht do ghnólaigh, tograí maoinithe do thionscadail phobail, deiseanna infheistíochta caipitil, agus spreag líonraí nua agus nascadh caipiteal sóisialta le páirtithe leasmhara.

Ócáid cheiliúrtha a réachtáladh sa Bhreatain Bheag, Meitheamh 2023.

10 steps to success: Creating your action plan & pitch

- 6.11 Foghlaimíodh roinnt ceachtanna tábhachtacha le linn an chláir um Thurasóireacht Athghiniúna CUPHAT a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm. Ní féidir áibhéil a dhéanamh den tábhacht a bhaineann le céim for-rochtana agus measúnaithe. Is céim ríthábhachtach é an t-am a ghlacadh chun an

aiseolas a fháil a úsáideadh chun sraith cás-staidéir a fhorbairt a raibh rannpháirtithe an chlár CUPHAT iontu. Thug na cás-staidéir breac-chuntas ar an tacaíocht a chuir an clár ar fáil agus chuimsigh siad aiseolas criticiúil ó rannpháirtithe. Is féidir teacht ar na cás-staidéir ag <https://cuphat.aber.ac.uk>.

- 6.19 Roinn na rannpháirtithe aiseolas freisin faoina dtaithe ag forbairt Plean Gníomhaíochta. Dhearbhagh go leor rannpháirtithe gur cleachtadh an-úsáideach é an Plean Gníomhaíochta a chomhlánú a chuir ar a gcumas spriocanna gearrthéarmacha agus fadtéarmacha a shainiú agus díriú orthu, rud a chruthaigh garspriocanna thar thréimhse 5 bliana. Is féidir é a úsáid freisin mar bhonn iarratais ar mhaoiniú. Mar a dúirt rannpháirtí amháin, “chruthaigh cleachtadh an Phlean Gníomhaíochta, léarscáil bóthair agus thug sé orm gach céim den phlean a scrúdú agus a phlé. Thosaigh mé ag díriú ar cad atá indéanta agus réasúnta.”
- 6.20 Ag an Imeachtaí Taispeántais in Éirinn agus sa Bhreatain Bheag, chuir rannpháirtithe an chlár a dtionscadal i láthair a bpiaraí, chomh maith le hionadaithe ó phríomhchomhlachtaí maoinithe agus páirtithe leasmhara. In Éirinn, chuimsigh na geallsealbhóirí seo: Comhpháirtíocht Chontae Chill Mhantáin, Forbairt Áitiúil Loch Garman, Oifigí Fiontair Áitiúla Chill Mhantáin agus Loch Garman (LEO), Tabhair cuairt ar Loch Garman, Turasóireacht Cheatharlach, Oirthear Ársa na hÉireann – Fáilte Éireann, Comhairle Dhearaidh agus Cheardaíochta Éireann, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus ionadaithe ó Chomhairlí Contae Chill Mhantáin agus Loch Garman. Le linn na hócáide in Éirinn, nasc rannpháirtithe an chlár a rinne ionadaíocht thar ceann Ghrúpaí Forbartha Pobail Chill Eanaigh agus Ráth an Iúir le LEADER Loch Garman chun bealaí a phlé le teacht ar mhaoiniú i gcomhar agus deiseanna atá le teacht tríd an gcéad bhabhta eile de mhaoiniú LEADER. Sa Bhreatain Bheag, bhí ionadaithe ó Rialtas na Breataine Bige, Antur Cymru, Menter a Busnes, agus Comhairle Contae Ceredigion i measc na bpáirtithe leasmhara a d’fhreastail ar an Imeacht Taispeántaise. Bhí Menter a Busnes in ann deiseanna clár agus tacaíochta don todhchaí a aithint do roinnt rannpháirtithe an chlár.
- 6.21 D’éascaigh an clár comhpháirtíochtaí nua laistigh de agus idir réimsí tionscadail, lena n-áirítear roinnt nasc trasteorann idir rannpháirtithe na Breataine agus na hÉireann. Mar shampla, tháinig dhá ghrúpa pobail in

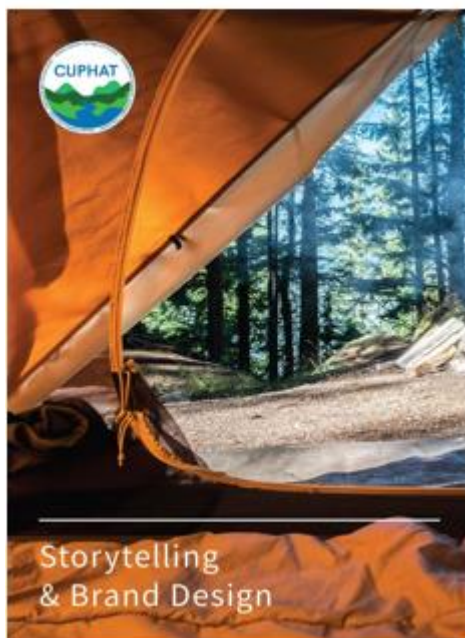

Éirinn le chéile chun comhoibriú ar phlean athghiniúnach níos leithne a bhaineann le turasóireacht don limistéar níos leithne, agus sa Bhreatain Bheag, tá braislí nua de ghnólachtaí agus de ghrúpaí pobail le tairiscintí sineirgisteacha curtha le chéile agus tá siad ag pleanáil oibriú le chéile as seo amach. Reáchtáladh dhá fhoireann gníomhaíochta foghlama ar líne i samhradh 2023 le rannpháirtithe ó Shléibhte na Preseli agus na Cambrianach chun ardán eile a sholáthar trí CUPHAT chun tógáil ar na comhpháirtíochtaí nuabhunaithe seo.

- 6.22 Is léir gur gá do lucht gnó agus pobail comhoibriú le chéile chun freagairt do dhúshláin áitiúla. Roinnfidh CUPHAT aiseolas ó bhaill an phobail le geallsealbhóirí fiontraíochta áitiúla agus forbartha pobail, le go bhféadfaidh siad a gcuid tairiscintí a mheas agus a aithris. Tá foireann CUPHAT ag comhoibriú le geallsealbhóirí gnó agus pobail tacaíochta éiceachórais chun plean a dhaingniú chun ábhair foghlama cláir, teimpléid agus gníomhaíochtaí a thabhairt ar aghaidh chun a chinntiú go leanann aschuir tionscadail de bheith chun leasa bhaill an phobail amach anseo.
- 6.23 Ba shócmhainní úsáideacha do rannpháirtithe an chláir na príomhchreatanna a úsáideadh ar an gclár, amhail Canbhás na Samhail Gnó, Canbhás na Múnla Sóisialta, teimpléad an Phlean Gníomhaíochta, agus sraith ábhar foghlama seachtainiúla. Rinneadh cuid de na huirlisí níos cineálaí, a aithníodh ar fud an domhain, a oiriúnú ina leaganacha saindeartha do bhaill an phobail ar thailte cósta ar an gcósta ar an gclár lena chinntiú go raibh siad in oiriúint go maith do ghnólachtaí agus do ghrúpaí pobail.
- 6.24 Tá foireann CUPHAT i mbun idirphlé le geallsealbhóirí reatha lena n-áirítear ionadaithe LEADER (Éire), Oifigigh Turasóireachta áitiúla, agus Menter a Busnes (An Bhreatain Bheag), maidir leis an mbealach is fearr chun ábhair agus uirlisí foghlama an chláir a oiriúnú ionas gur féidir iad a chur ar fáil go hoscailte mar acmhainn don phobal. Bunaithe ar an ionchur seo, déanfar tuilleadh atriallta ar ábhair an chláir ionas gur féidir le grúpaí pobail agus gnólachtaí iad a úsáid go neamhspleách agus a leanúint, ina n-aonar nó mar ghrúpa. Mar sin féin, san fhadtearma, b'fhearr go leanfaí d'acmhainní an chláir a nuashonrú de réir mar is gá, chun freastal ar athruithe comhthéacsúla, beartais agus eile a tharlóidh le himeacht ama tar éis críochnú an tionscadail. Éileoidh sé seo ceannach isteach agus tacaíocht ó

chomhlachtaí ábhartha áitiúla agus réigiúnacha i gcúrsaí turasóireachta, fiontraíochta agus forbartha áitiúla.

Roinnt íomhána de na gnéithe éagsúla den scéim oiliúna a sholáthraíonn CUPHAT

7 Teicneolaíochtaí digiteacha

- 7.1 Gné thábhachtach de CUPHAT ba ea cuairteoirí a mhealladh chuig na hardtailte cois cósta agus iad a chur ar an eolas, agus é seo ar fad á threorú ag éiteas na turasóireachta athghiniúna. Tá ról tábhachtach ag teicneolaíochtaí digiteacha maidir le turasóireacht athghiniúna a chumasú trí chabhrú le cuairteoirí tuiscintí níos mionsonraithe a fhorbairt ar na limistéir a bhfuil siad ag tabhairt cuairt orthu, rud a chuireann ar a gcumas a bheith níos rannpháirtí agus níos nasctha leis na ceantair sin (agus na suíomhanna oidhreachta cultúrtha agus nádúrtha éagsúla atá iontu).
- 7.2 Baineadh an sprioc seo amach trí dhá bhealach chomhlántacha. Chruthaigh CUPHAT athchruthuithe digiteacha de shuíomhanna agus de ghnéithe, lena n-áirítear léirithe 3D, le húsáid ar shuíomh gréasáin an tionscadail agus trí na haipeanna. Rinne CUPHAT déantáin a scanadh agus a athdhúichiú go digiteach go hardtailte an chósta. Agus é sin á dhéanamh, ba é an aidhm a bhí leis turasóirí a spreagadh chun cuairt a thabhairt ar na ceantair lasmuigh den phríomhshéasúr turasóireachta, spreagadh a thabhairt dóibh siúd a bhfuil sainspéis acu cuairt a thabhairt agus mar sin tacú le gníomhaíochtaí caomhnaithe gaolmhara, agus aird a tharraingt ar shuímh eile nach bhfuil mórán aithne orthu.
- 7.3 Ba é an chéad tasc a bhí againn ná léirithe digiteacha a bhí ann cheana a bhailiú maidir le hoidhreacht chultúrtha agus nádúrtha na gceithre réigiún de thionscadal CUPHAT (Sléibhte Cambrianach, Sléibhte na Preseli, Sléibhte Chill Mhantáin, agus Sléibhte an Staighre Dhubh). Ba dhúshlán é seo mar gheall ar mhéid na gceantar réigiúnach a bhí á gclúdach agus an t-am gairid a bhí ar fáil. Mar sin féin, chuir aschuir ó thasc roimhe seo inar chuir speisialtóirí acadúla le cruthú ceithre léarscáil Google Earth le téamaí a mhionsonraigh láithreacha suíomhanna féideartha ar fud na réigiún pointe tosaigh úsáideach le haghaidh cuardaigh thar na hardáin seo a leanas: YouTube, Sketchfab agus Google. Cuardaíodh gach láithreán féideartha agus rinneadh iad a scagadh go híomhánna, agus taifeadadh aon léirithe digiteacha a bhí ann cheana. Beidh an scarbhileog a tháirgtear ina bhuntáiste ina dhiaidh sin d'aon eagraíocht nó grúpa eile ar mian leo tuilleadh eolais a fháil faoi na hacmhainní atá ar fáil cheana féin agus cá háit le teacht orthu.

- 7.4 Ba é an chéad chéim eile ná liosta fada de shuímh fhéideartha a fhorbairt le haghaidh atógáil fócasaithe ar fud na gceithre réigiún, ag tógáil san áireamh na ceithre théama tionscadail (Seandálaíocht, Bithéagsúlacht, Geolaíocht agus Tírghnéithe agus Saol an Phobail). Sainithníodh breis is 100 láithreán san iomlán. I gcomhairle leis an tionscadal níos leithne roghnaíodh cúig shuíomh in aghaidh an réigiúin le haghaidh atógáil ina dhiaidh sin. Is éard a bhí i ngach sraith de chúig shuíomh ná suíomh fócais a roghnaíodh mar shampla de gach ceann de na téamaí, chomh maith le láithreán spéise ar scála tírdhreacha a chuimsigh na téamaí go léir.
- 7.5 Laistigh den roghnú rinneamar iarracht freisin cothromaíocht a bhaint amach idir láithreáin a raibh aithne sách maith orthu cheana féin laistigh den tionscal turasóireachta, agus suíomhanna ar baineadh tearc-shaothrú astu agus/nó nár tugadh mórán airde go dtí seo. Leis an dara ceann b'éigean dúinn a bheith aireach ach go háirithe ar úinéirí talún agus ar chomharsana, agus ar a dtuairimí faoin inmhianaithe atá sé líon na ndaoine sa cheantar a mhéadú. Mar thoradh air seo rinneadh roinnt athruithe ar na suíomhanna fócais a roghnaíodh ar dtús, cé gur sheas na hathsholáthairtí an téama comhfhreagrach i gcónaí. Léirigh an cur chuige a ghlacamar, áfach, éiteas na turasóireachta athghiniúna, is é sin an cúram atá orainn gan ach na suíomhanna sin a raibh lán-tacaíocht acu ó bhaill an phobail a chur chun cinn.
- 7.6 Chuir forbairt ár n-athchruthuithe grafacha 3D roinnt fachtóirí san áireamh. Ba iad seo: am; na turasóirí; na pobail; agus, mar gheall ar nádúr na dtailte arda, na baill sin den tsochaí nach bhfuil in ann rochtain a fháil ar na láithreacha seo mar gheall ar a míchumas fisiceach ach ar mhian leo cuairt a thabhairt ar na pobail sin go fóill.
- 7.7 Ba iad na hathchruthuithe is mionsonraithe a rinneamar ná na cinn de na tírdhreacha 3D, a thugann tuiscint d'úsáideoirí ar an suíomh chomh maith lena n-imthacaí laistigh de. Bhí na tírdhreacha 3D seo le bheith ina mbunchláir ónar éirigh linn idirghníomhaíocht dhigiteach a chur leis ag baint úsáide as an réiteach bogearraí 3D Vista. Buntáiste a bhain le 3D Vista a úsáid ná gur thug sé an cumas do bhaill an phobail uirlis turasóireachta idirghníomhach a úsáid mar réiteach aonair. Ansin, bhí raon de shuímh idirghníomhacha roghnaithe ag na speisialtóirí acadúla téamaí i ngach tírdhreach 3D, agus ba iad na roghanna seo a chinntigh fairsinge na dtírdhreach sin. Ghin sé seo suímh tírdhreacha éagsúla de mhéideanna

éagsúla agus bhí pointí spéise idirghníomhacha iontu go léir ansin. Baineadh úsáid as an réiteach ar líne 3D Mapper chun an t-am a thógann sé na tírdhreacha seo a chruthú a laghdú. Cé gur thabhaigh sé seo costas airgeadaíochta, ba mhó iad seo ná an t-am a thógfadh sé chun na samhlacha a ghiniúint ón tús.

- 7.8 I measc na leasuithe breise a rinneadh ar na samhlacha ina dhiaidh sin bhí íomháineachas níos fearr a chur in ionad uigeacht an tírdhreacha, agus gnéithe cosúil le compás 3D a chur isteach chun a léiriú don úsáideoir cén treo ina raibh siad ag féachaint. Cuireadh samhlacha breise isteach ansin. Áiríodh orthu seo sócmhainní a cruthaíodh as píosaí scannáin drone, samhlacha 3D d'fhoirgnimh ailtireachta a tógadh i 3D Studio Max, agus samhlacha 3D a gineadh ag baint úsáide as fótagraiméadracht. Is féidir ceamaraí DSLR, tripod, tacair solais nó boscaí solais a áireamh leis an gcineál trealaimh a theastaíonn don chur chuige deiridh sin. Mar sin féin, cruthaíodh atógáil níos simplí freisin ag baint úsáide as apps atá ar fáil do dhuine ar bith, mar shampla Polycam nó Widar. Tá apps den sórt sin éasca le húsáid, toisc nach dteastaíonn uathu ach fón le ceamara. Mar sin féin, is féidir teorainneacha a bheith ag na bogearraí maidir le méid an ruda is féidir a scanadh, agus go ginearálta tá níos lú féidearthachtaí eagarthóireachta ann agus tá na samhlacha 3D a tháirgtear le taifeach níos ísle. Is minic a bhíonn gnéithe feabhsaithe ar fáil le leaganacha ceannaithe (seachas saor in aisce) d'aipeanna nó de bhogearraí. Thacaigh Córais Faisnéise Geografaí ar nós Google Earth agus QGIS, atá ar fáil saor in aisce, le forbairt samhlacha tarraingteacha ardchaighdeán chun an tírdhreach a léiriú. Baineadh úsáid as grianghrafadóireacht thraidisiúnta chomh maith, in éineacht le macrfhótagrafadóireacht gar chun radharcanna eile a sholáthar ar ghnéithe bithéagsúlachta nó geolaíochta.
- 7.9 Ag baint úsáide as próiseas cosúil leis an gceann a úsáidtear chun láithreáin a roghnú, táirgeadh liosta fada de dhéantáin fhéideartha do ghabháil agus aisdúichiú digiteach, agus as seo, roghnaíodh déantáin a léirigh gach ceann de na ceithre théama i ngach ceann de na ceithre réigiún. Cosúil leis na suíomhanna, baineadh úsáid as fótagraiméadracht chun samhlacha 3D de dhéantúsáin a chruthú. Bhain an cur chuige ardsonraíochta chuige seo le ceamara DSLR, caschlár le bogearraí a rialaíonn gluaiseacht an caschláir agus an comhla ar an gceamara, agus bosca solais.

- 7.10 D'úsáideamar bogearraí Agisoft chun na grianghraif a ghreamú le chéile agus chun tuilleadh próiseála a dhéanamh. Tá an modh speisialtóra seo níos moille ná aipeanna móibileacha a úsáid ach soláthraíonn sé níos mó sonraí agus cruinnis. D'oibrigh an próiseas ar réada meánmhéide, cé nár úsáideadh an caschlár le haghaidh cuid de na hearraí ba mhó mar gheall ar a meáchan agus nach raibh tacaíocht cheart á tabhairt don earra. I measc na srianta eile bhí fadhbanna maidir le digitiú rudaí beaga agus tanaí ós rud é nach raibh Agisoft in ann na grianghraif a ghreamú le chéile mar nach raibh i ndóthain pointí coitianta ann. D'úsáideamar cur chuige níos simplí freisin chun sonraí fótagraiméadracht a bhailiú bunaithe ar an aip Polycam. Chinneamar gur oibrigh sé seo ar dhéantáin a raibh éagsúlacht struchtúrach orthu, ach, cosúil le bogearraí Agisoft, bhí sé ag streachailt le déantáin bheaga (<15cm) agus/nó caol-chruthach a ghabháil go rathúil.
- 7.11 I measc na bhfachtóirí eile ba cheart a chur san áireamh agus fótagraiméadracht á dhéanamh bhí méid an caschláir agus an riachtanas go gcuirfí míreanna i lár an caschláir le go bhfanfaidh siad in aon áit amháin. I gcásanna áirithe, d'fhéadfadh sé a bheith mar thoradh air seo nach mbeifear in ann an ceamara a fháil gar go leor do rudaí níos lú, fiú nuair a bhíonn tripod agus lionsaí éagsúla in úsáid. Bhainfeadh cuid de na samhlacha 3D a ullmhaíodh leas as íomháú níos dlúithe chun níos mó sonraí a fháil.

A selection of artefacts captured using Polycam. A: Bardic chair from 1938 Eisteddfod. B: Post medieval hollowed out stone C: Pine marten skull. D: 19th century sheep ear tagging book.

Rogha de dhéantáin a gabhadh ag úsáid Polycam. A: Cathaoir Bhaird ó Eisteddfod 1938. B: Cloch cuasaithe iar-mheánaoiseach, C: cloigeann an pine marten. D: Leabhar clibeála cluaise caorach ón 19ú haois.

7.12 Maidir le ceachtanna níos leithne, fuaireamar amach gur féidir go dtógfaidh sé i bhfad níos faide ná mar a bhíodas ag súil le cead úinéir talún a fháil le haghaidh rochtana, go háirithe más gá teagmháil a dhéanamh trí thríú páirtithe ar nós gníomhairí talún. Nuair a ardaíodh imní faoi ghníomhaíocht turasóireachta a mhéadú, luadh i gcásanna áirithe gurbh iad cuspóirí na dtionscnamh cuairteanna ó thurasóirí a raibh sainspéis acu a bhí ailínithe leis na téamaí a spreagadh agus an séasúr turasóireachta a shíneadh, agus mar sin turasóireacht níos athghiniúna a chur chun cinn. Seans go dtógfaidh rochtain ar pháosaí músaem níos mó ama ná mar a bhíodas ag súil leis. Tá foirmeacha le líonadh, fanacht ar infhaighteacht na foirne, smaoineamh ar uaireanta músaem, etc.

7.13 Mar gheall ar an tréimhse réasúnta gairid do bhailiú íomhánna, físeáin agus sonraí laistigh den tionscadal níorbh fhéidir na hardmhianta tosaigh maidir le hathruithe séasúracha a léiriú agus tarraingteacht láithreán lasmuigh den séasúr turasóireachta traidisiúnta a bhaint amach go hiomlán. Dá ndéanfaí obair chomhchosúil amach anseo, ba cheart go

mbeadh séasúracht mar phríomhghné le cur san áireamh sa phlean oibre. Mar gheall ar íomhánna a bhailiú sa gheimhreadh agus san earrach, bhí líon na n-ócáidí nuair a bhí an aimsir oiriúnach níos teoranta, go háirithe maidir le húsáid drones le haghaidh seatanna ón aer. Nuair a bhí eitilt indéanta, baineadh úsáid as ceamaraí drone-suite chun roinnt grianghraf agus scannán dochreidte a ghabháil laistigh den tionscadal seo, ach b'fhéidir nach mbeadh an rogha seo ar fáil do chách. Tá gá le píolótach dróin le taithí le ceadúnú cuí agus tá na rialacha agus na rialacháin maidir le drones eitilte ag athrú i gcónaí. Fuaireamar amach freisin nach raibh roinnt úinéirí/bainisteoirí talún toilteanach eitiltí drone a cheadú thar a láithreáin.

- 7.14 Is féidir leis an aimsir a bheith ina srian freisin maidir le hathchóiriú fótagraiméadrach lasmuigh. Ní gá go gciallaíonn aimsir ghriamhar na coinníollacha is fearr mar is féidir le fachtóirí cosúil le scáthanna agus gile iomarcach fadhbanna a chruthú laistigh d'íomhánna le haghaidh tógáil fótagraiméadrachta, ach go hiondúil ciallaíonn laethanta fliucha go gcaithfear iad a chur siar. Bhí teorainneacha níos mó ag roinnt téamaí ó thaobh digitiú na hoidhreachta de ná mar a bhí ag téamaí eile. Mar shampla, fuaireamar amach go bhféadfadh sé a bheith an-deacair grianghraif ardchaighdeán a ghabháil de speicis áirithe a ndírítear orthu laistigh den téama Bithéagsúlachta, nó samhlacha 3D a úsáid mar chur chuige.
- 7.15 Coincheap nár baineadh amach go hiomlán laistigh den tionscadal reatha ná caitheamh aimsire digiteach carachtair stairiúla. Tugann atógáil 3D dá leithéid spléachadh do chuartheoirí ar an am atá caite againne, agus bheadh roinnt buntáistí le baint as a n-úsáid. Bheadh an chéad cheann ag tabhairt léargas ar cé a bhí ina gcónaí sna tírdhreacha ársa seo tráth; cén chuma a bhí orthu agus cad a rinne siad. Ar an dara dul síos, d'fhéadfaidís comhthéacs a sholáthar do roinnt déantúsán a d'athchruthaigh muid go digiteach ó phíosaí músaeim agus úsáid á baint as fótagraiméadracht. Ina n-aonar, is beag léargas a thugann na réada seo ar a n-úsáid nó fiú tuiscint ar scála. Sna lámha nó á chaitheamh ag ár gcarachtar digiteach 3D bheadh an comhthéacs níos soiléire. Mar fhocal scoir, ní gá gur múnlaí cineálach d'fhir agus do mhná a bheadh sna carachtair ach cúpla digiteacha de bhail reatha an phobail. D'fhéadfaidís seo nasc bríoch a chruthú ar ais chuig pobail, ag cuidiú le haistriú na n-aschur deiridh ina n-úinéireacht.

- 7.16 Maidir le húsáid na n-ábhar a ghintear sa todhchaí agus/nó glacadh leis na modhanna a úsáidtear ar fud an láithreáin nua, beidh leibhéal áirithe litearthachta digití ag teastáil laistigh den phobal. Mar sin, d'fhéadfadh dúshláin a bheith ann maidir le rochtain agus cothabháil na sócmhainní a ghintear san fhadtéarma i gcásanna áirithe. D'fhéadfadh nascacht dhigiteach a bheith i gceist freisin chun tuilleadh forbairtí agus acmhainn stórála níos fadtéarmaí a cheadú.
- 7.17 Cuireann uirlisí digiteacha cur chuige solúbtha ar fáil chun oidhreacht a thaifeadadh agus chun anailís agus mionstaidéar a dhéanamh uirthi, go leanúnach, gan teorainneacha na hoibre allamuigh. Is deis iad chun oidhreacht a thabhairt ar ais do dhaoine áitiúla, rud a ligeann dóibh dul i ngleic agus idirghníomhú le gnéithe de na heilimintí nádúrtha agus cultúrtha ar féidir a bheith deacair teacht orthu - ar chúiseanna rochtana, caomhnú gnáthóga neamhchoitianta, flóra agus fána, láithreáin atá leochaileach go fisiciúil i gcás oidhreachta geolaíochta nó seandálaíochta, nó go simplí toisc go bhfuil an oidhreacht seo coinnithe i músaeim nó i mbailiúcháin, nach mbíonn inrochtana don phobal go minic. Agus é sin á dhéanamh, cuireann digitíú oidhreachta ábhar agus uirlisí nua ar fáil le haghaidh áineasa, turasóireachta agus oideachais agus cuireann siad an fhéidearthacht ar fáil chun bród a mhéadú as áit trí chuidiú le daoine tuiscint a fháil ar cad a dhéanann oidhreacht a gceantar áitiúil sainiúil agus ar fiú í a chaomhnú agus a rochtain. Ba cheart go ndéanfadh an iliomad léirshamlú éagsúla ar oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha na dtailte arda cósta a cruthaíodh: a) níos mó daoine a mhealladh chun cuairt a thabhairt ar na hardtailte cois cósta ar an gcéad dul síos; b) an taithí ar chuairt ar shuíomhanna agus ar thírdhreacha sna hardtailte cois cósta a dhéanamh níos taitneamhaí. Ina theannta sin, ba cheart go dtabharfaí tuiscint níos doimhne ar leochaileacht go leor díobh seo, agus ar luach na n-iarrachtaí caomhnaithe gaolmhara atá ar siúl, trí athchruthuithe a sholáthar mar aon le tuilleadh eolais faoi na suíomhanna ar líne.
- 7.18 Mar chuid dár gcuid oibre, leagamar béim ar an ngá atá le breisoiliúint a chur ar bhail an phobail le go bhféadfaidís cur leis an bpróiseas chun teicneolaíochtaí digiteacha a úsáid chun láithreáin agus tírdhreacha a athchruthú (féach an fógra don seisiún oiliúna LiDAR thíos). Mar sin féin, de bharr scála ama comhbhrúite an tionscadail CUPHAT bhí níos lú deiseanna

againn an ghné seo den obair a fhorbairt. Chun lánacmhainneacht na turasóireachta athghiniúna a bhaint amach, tá gá le níos mó ama agus acmhainní a infheistiú sa ghné seo, ionas gur féidir leis na pobail iad féin úinéireacht a ghlacadh ar dhigitiú a gcuid 'acmhainní' féin, le seachthorthaí dearfacha féideartha ó thaobh fostaíochta, forbairt scileanna agus giniúint ioncaim.

Using LiDAR to Explore Heritage in the Cambrian Mountains

Saturday 27 May 2023
10:00 - 16:30
Canolfan Cymunedol Mynach
Community Centre
Pontarfynach, Devil's Bridge

Interested in the heritage of the Cambrian Mountains? Join us for the day!

10:00-12:15 INTRODUCTION TO LIDAR
Learn about this technique, how it is applied to heritage and identify archaeological features in the Cambrian Mountains.

13:00-16:30 Ground-Truthing Fieldtrip
Learn how archaeologists ground-truth features and identify them yourself in the field.

LIMITED SPACES! For enquiries and additional information, email j.domiczew@dyfedarchaeology.org.uk

Fógra do cheardlann LiDAR á réachtáil ag CUPHAT sna Sléibhte Cambrianach

8 Conclúidí

- 8.1 Tá sé mar aidhm ag an gcáipéis treorach seo faisnéis a sholáthar faoin gcur chuige malartach i leith na turasóireachta, eadhon turasóireacht athghiniúna, arna ghlacadh ag CUPHAT. Tá mionsonraí ann ar na gníomhaíochtaí a rinne an oibríocht, ar thionchar ár gcuid oibre agus ar na ceachtanna a foghlaimíodh. Mar a tugadh faoi deara sa réamhrá, ní airbheartaíonn sé gur cuntas cuimsitheach é ar an gcaoi a bhféadfaí turasóireacht athghiniúna a fhorbairt i gceantair arda cois cósta. Féachann sé le blas a thabhairt ar cad is féidir a dhéanamh, ag tarraingt ar na gníomhaíochtaí sonracha a rinneadh mar chuid den oibríocht.
- 8.2 Tá roinnt samplaí praiticiúla curtha ar fáil sa doiciméad treorach seo den chaoi a bhféadfadh gníomhaireachtaí éagsúla cur chuige athghiniúnach i leith na turasóireachta a chur chun cinn laistigh de limistéir nó cinn scríbe ar leith. Mar sin féin, is gá éifeachtúlacht an chur chuige seo a thástáil ar bhealach níos iomláine. Cé chomh mór agus is féidir, nó an féidir, torthaí níos fearr a bhaint amach do phobail agus do thimpeallachtaí a fheidhmíonn mar cheann scríbe turasóireachta? Mar mhalairt air sin, cé chomh mór agus a thairgeann sé cineál tarraingteach turasóireachta do thurasóirí nó do chuariteoirí? Conas is féidir modhanna éifeachtacha a cheapadh chun tionchar na turasóireachta athghiniúnach a thomhas?
- 8.3 Ar bhonn níos leithne, cé chomh mór agus atá dúil i measc lucht déanta beartas maidir le coincheap na turasóireachta athghiniúna? Mar shampla, is léir go bhfuil an turasóireacht ag éirí conspóideach le blianta beaga anuas sa Bhreatain Bheag, go háirithe i dtuaisceart agus in iarthar na tíre. Mar sin, tá spéis áirithe i gcur chuige eile a fhorbairt i leith na turasóireachta – cur chuige a oibríonn ar mhaithe le pobail ar bhealaí níos inbhuanaithe agus níos cothroime. D'fhéadfadh turasóireacht athghiniúna réiteach féideartha amháin a thabhairt ar an dúshlán seo.
- 8.4 Má táthar chun lánacmhainneacht na turasóireachta athghiniúna a bhaint amach agus má tá sé le bheith mar bhonn le cur chuige malartach i leith na turasóireachta ar bhonn níos leithne, tá sé tábhachtach go mbeadh a léiriú sonracha in áiteanna nó i gceann scríbe éagsúla íogair don sainiúil sóisialta, cultúrtha. comhthéacsanna eacnamaíocha, comhshaoil,

polaitiúla agus institiúideacha atá sna háiteanna sin. Sa chiall sin, cé go bhfuil prionsabail ghinearálta ag baint le turasóireacht athghiniúnach, ní chuireann sé – níor cheart – cur chuige amháin 'a oireann do chách' ar fáil don turasóireacht.

- 8.5. Nuair a chuirtear le chéile iad, léiríonn ráitis dá leithéid go bhfuil go leor fós le baint amach maidir le turasóireacht athghiniúna. Tá gá le níos mó soiléire coincheapúla a fhorbairt maidir leis an téarma. Tá gá le níos mó déine modheolaíochta a fhorbairt maidir leis an gcaoi a bhféadfaí é a chur chun cinn agus a mheas. Agus tá gá le tuiscint níos fearr ar na buntáistí agus na míbhuntáistí éagsúla a bhaineann lena chur i bhfeidhm i suíomhanna geografacha éagsúla.